

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ishaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam poiz, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vnaprejšnja naročnina, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede s jutraj. — Nezaprtje reklamacije so poštne prostje.

Jasne besede.

Kmalu bo organizacija Slovenske kmečke zveze tako daleč izpeljana, da bomo imeli v sleherni vasi vsaj po enega zaupnika. Pri tem organizacijskem delu vidimo, kako krivo se je ravnalo doslej proti kmetu, da ga nihče ni pustil sodelovati v javnem političnem življenju. V kmečkemu stanu počiva toliko duševnih sil in treba jih je le uporabiti v blagor javnosti in v korist sobratom-kmetom. Slovenska kmečka zveza si laska, da je v tem oziru storila prve korake, kojih lepi uspehi se bodo pokazali že v najbližji bodočnosti. Za to pa že tudi uživa zaupanje pri ljudstvu in trumoma hiti narod pod njeno zastavo.

Vendar da ne bode nobene nejasnosti, moramo še izpregovoriti par besed. „Kmet“ nam je vsak posestnik, bodisi velik posestnik ali pa boren kočar z malo krpico zemlje. Med kmečko prebivalstvo štejemo tudi kmečke služabnike in delavce ter hočemo skrbeti tudi za njih blagostanje. Vse kmečko prebivalstvo spada torej v kmečko organizacijo in za to je tudi bratsko vabimo za vstop v Slovensko kmečko zvezo.

Kmečka organizacija pa ne odbija tudi drugih stanov, ampak vsak odkritosrčen prijatelj našega kmeta, bodisi iz kateregakoli stanu, je v organizaciji dobrodošel. Izključen je iz organizacije le vsak škodljivec kmečkih teženj in vsak nasprotnik katoliško-narodnega kmečkega gibanja, tudi najsi bo iz kateregakoli stanu.

Slišali smo posebno iz ust kmečkih rokodelcev in obrtnikov vprašanje, ali bo kmečka organizacija tudi za nje delovala. Kmečka zveza že s tem, da bo kmetu pomogla do boljših razmer, pomaga posebno tudi kmečkim rokodelcem in obrtnikom, ali tudi sicer se bo ozirala in potegovala za koristi onih, ki so tako tesno združeni s kmetom, ki so prav za prav del kmečkega stanu in večkrat tudi sami posestniki.

Kmečka organizacija je predvsem in v prvi vrsti za kmeta ustanovljena, a kmet ve, da so na svetu različni stanovi potrebni, za to samoumevno ni in ne more biti sovražnik nobenega stanu. In tukaj naj izpregovorimo o učiteljskem stanu! Tudi kmečka organizacija upošteva veliko važnost učiteljskega stanu in temu stanu ni bila in ne bo nikdar protivna, ampak protivna je le takim težnjam in zahtevam med tem stanom, ki škodujejo načelom zdrave krščanske slovenske kmečke organizacije. Ako torej govorimo in pišemo n. pr. proti liberalnemu učiteljstvu in njegovim nevarnim, kmečkemu stanu in človeški družbi škodljivim nazorom, ne nastopamo proti učiteljstvu ali celo proti šoli, ampak samo proti posebnim političnim struji med učiteljstvom. To pa je v politiki gotovo dovoljeno! Sicer smo prepričani, da tudi liberalci med učiteljstvom to dobro vedo, a počejo tega pripoznati, da lažje begajo ljudstvo. Za to smo hoteli tudi v tem oziru jasno govoriti, da ne bo več nesporazumljenja.

Vsaka nova stvar ima svoje nasprotnike. Tako tudi sedaj naša mlada kmečka organizacija. Mislimo, da je bilo krivo nasprotstva tuintam tudi nejasno naziranje o ciljih in načelih te organizacije, za to pa smo smatrali za potrebno, da smo izpregovorili danes jasne besede.

Kmetje, le vkup, le vkup!

Piše Franc Pišek, župan in veleposestnik v Hotinji vasi.

Viribus unitis!
(Z združenimi močmi!)

V zadnjem članku sem omenil, da ima kmečki stan 4000 milijonov vknjiženega in menda nič manj neknjiženega dolga, od katerega mora okoli pet milijonov kron obresti plačevati. Statistika kaže, da dolgovi vedno od leta do leta rastejo. Ali je pa to čudno, ali je to naša krivda? Naš kmet je v obče delaven in varčen, pa ker poljski pridelki nimajo tiste cene, kar delo stane, in nas pogosto zadenejo razne nime in druge nesreče, so novi dolgovi neizogibni. Letošnjo zimo so zajeli v vsaki občini recimo okroglo samo 500 drevese oglodali; samo to bo stalo s sajenjem vred 700 K. Škoda je pa tem večja, ker je do 10letno drevje uničeno in novega letos niti dobiti ne bo. Res je, da nekaj je naša malomarnost kriva, zakaj drevje v jeseni ne ovezemo; pa letos so

vsled visokega snega zajeli celo pri kronah oglodali. Kako velikanska bo pa škoda po vinogradih in na ozimini, o tem se danes še ne more govoriti. Ali pa kmet ima pričakovati kako pomoč? Žalibog prepuščen je osodi.

Škoda, katero zajci samo na fižoli napravijo, znaša že več kot najemnina lova. Zajec bi se naj proglasil za škodljivo žival, vsakemu prosto ga zatirati. Nova lovska postava, katera je bila pred dvema leti sklenjena in letos potrjena, je slabo skrpana in je kmetu v škodo, ker štiti škodljivo divjačino.

Če pogledamo 40 let nazaj, se je le malo kmetu koristnih postav sklenilo in edina domovinska postava je občinam koristna. Priznati pa moramo, da po starem volilnem redu sploh ni bilo mogoče kaj za naš kmečki stan storiti, ker so bili naši poslanci v manjšini. Sedaj, ko imamo novo volilno reformo, je ugoden čas, da si enkrat pomagamo sami, in izvolimo naše zastopnike. Spodnje Štajerska je zelo zanemarjena, kajti nimamo obrti in nobene kmetijske šole. Šramota za vlado, da se ljudstvu zabranjuje potrebna izobrazba.

Drugi stanovi zahtevajo draginskih doklad, kmet pa ne dobi niti v nesreči potrebne pomoči; — kmet mora ravno tako vse dražje plačevati kot vsak drug stan. Od kod naj tudi on zahteva draginskih doklad? Slov. kmečka zveza je deželnim poslancem naročila, da nič nima proti draginskim dokladam, pa istih ne sme nikdar posredno ali neposredno na rovaš kmeta nalagati.

Kmečki stan je steber cele države, in ravno kmečki stan da državi čvrsto, hrabre in cesarju zveste vojake.

Kako krivično so razdeljeni davki, kažejo naše šole. Občine morajo za šole od 20—40% pri občinskih dokladah plačevati, med tem ko se zidajo po mestih velike javne stavbe kakor, realke, vseučilišča, razni zavodi, bolnišnice, hiralnice itd. na stroške dežele in države.

Te dni prišel je k meni kmet, kateri ima lepo posestvo, okoli 28 oral, in je rekel, da bo dal posestvo v najem in se izselil (vključ temu, da je skrben gospodar) ker mora vse z družino in delavci, katerih pa po letu niti dobiti ni, vpravljati in ker pridelki več stanejo kakor za nje dobi. Zato mora od leta do leta nove dolgove delati, (vključ temu, da sam pridno dela). Kmečki stan obupava, sili v mesta, veselje in ljubezen do domovine pa gine. Da se ohrani kmečki stan, mora pomagati država. Zmanjšati je treba zasebna in javna bremena, davki se morajo pravično urediti tako, da se plačuje samo od pravega čistega dohodka in mnogo kmečkih davkov se mora preložiti na premožne sloje.

Potom modro urejene kmečke zveze in od oblasti podpirane organizacije je skrbeti, da kmet dobi po najnižji ceni svoje kmečke potreščine, kakor semena, umetni gnoj in potrebne gospodarske šole za potrebno izobrazbo, nasproti pa dobi tako ceno za svoje pridelke, da se mu bo delo izplačalo in bo mogel živeti. Carinska politika se mora v korist kmečkih pridelkov zaščititi.

Vse zavarovanje mora prevzeti država, da se lahko za zmerno ceno kmet zavaruje proti ognju, živinskim boleznim, uimam, neugodam, ter zavarovati za starost in onemoglost. Posebno mora država skrbeti za delavske moči, da tiste na deželi ostanejo in se za onemoglost preskrbijo. Država in poslanci, storite svojo dolžnost, da prepozno ne bo.

Politični ogled.

— **Deželni zbor.** V torek dne 5. t. m. je imel poslanec Kmečke zveze dr. Jankovič svoj prvi govor. Utemeljeval je predlog zaradi izpeljave stanovskega kmetijskega združništva. Začel je govoriti slovenski, da s tem označi pravico slovenskega jezika v deželnem zboru. Govor je naredil zelo dober utis. Natančneje poročilo še prinesemo. Poslanec Robič je utemeljeval svoj predlog zaradi razširjenja splošne in enake volilne pravice. V odsek za občinske zadeve je izvoljen poslanec Kmečke zveze Rožkar. Poslanec Kočvar je interpeliral zaradi premeščanja vinorejskega učitelja gosp. Ašiča iz Ormoža v Smarje. Slovenjebistriški Stigler bi moral v ponedeljek dne 4. t. m. utemelje-

vati dva predloga, a ga niti v zbornici ni bilo! Veselo poročilo za volilce!

— **Zaupni shod „Slovenske Ljudske stranke“** v Ljubljani zadnji četrtek dne 28. feb. se je sijajno izvršil. Navzočih je bilo tri tisoč zavednih mož iz cele dežele. Dr. Susteršič je govoril o oklicu, ki ga izda stranka za državno-zborske volitve. Dr. Krek je poročal o kandidaturah. Sklenilo se je, da se za mesto Ljubljana postavi kandidat dne 3. marca na zaupnem shodu ljubljanskih zaupnikov. Kandidata za krško-trebanjski okraj postavi vodstvo stranke v sporazumu s krajevnimi odbori in zaupniki. V ljubljanski okolici kandidira dr. Susteršič; v okraju Črnomelj-Metlika-Novo mesto dvorni svetnik Suklje; v okraju Kamnik-Brdo dr. Krek; Litija-Višnjagora-Radeče Povše; Vipava-Postojna-Lož-Senožeče-Ilirska Bistrica dr. Žitnik; Radovljica-Kranjska gora Pogačnik; Kranj-Loka Demšar; Vrhnika-Logatec-Idrija-Cirknica Gostinčar; Ribnica-Vel. Lašče-Zuženberk Jaklič. Vse kandidature so bile sprejete soglasno. Navdušenje na shodu je bilo velikansko.

— **Kandidat za slovenski okraj v Istri.** V četrtek so se zbrali v Kozini zaupniki slovenskega volilnega okraja istrskega ter določili soglasno za kandidata prof. Matka Mandiča. Bilo je navzočih nad 200 zaupnikov.

— **Poljedelski svet** se je zbral na Dunaju dne 25. februarja, da se posvetuje o važnih vprašanjih kmetijstva, gozdarstva in rudarstva. Poljedelski minister grof Auersperg je v daljšem govoru razvijal program poljedelskega sveta med živahnim odobravanjem navzočih članov. S številkami je dokazoval neresnico, da bi v Avstriji primanjkovalo klavne živine. Že nekaj tednov pada cena živine, meso pa ni nič ceneje. Zastopnik rudarstva pa je ostro odgovarjal ministru, češ, da se briga le za kmetijstvo in zanemarija rudarstvo. Zopet se je pokazalo, da ni bilo umestno, da se je rudarstvo izročilo poljedelskemu svetu. Rudarstvo naj se loči od poljedelstva ter priklupi industrijskemu svetu. Obširen je bil tudi razgovor o kmetijstvu Dalmacije. Izvoljen je bil odsek sedmih članov, ki se bodo bavili v Dalmacijo posebe. V tem odseku je tudi gospod Povše, ki je na željo Dalmatincev prevzel poročilo.

— **Podržavljenje pridobivanja soli in premoga na Pruskem.** Na Pruskem je država predložila zakonski načrt, s katerim si pridržuje pridobivanje premoga in soli. S tem se pa noče dotakniti obstoječih zasebnih pravic, temveč od gotove dobe naprej je vsaka nova najdba premoga in soli edinole lastnina države. Na ta način se bo gospodarska moč pruske države zelo ojačila. To je zopet korak na potu državnega socializma. Pruska država je tudi ena izmed prvih držav podržavila železnice, ki ji prinašajo bogat dobiček. — Tudi v drugih državah se je že pojavila misel, naj se premogokopi podržavijo, toda nikjer ni prišlo do ureditve. Ko je bil pred štirimi leti na Francoskem štrajk premogarjev, so zahtevali v državni zbornici podržavljenje premogokopov in ravnotako l. 1900 v češkem deželnem zboru, ko so premogarji na Češkem stavkali.

— **Kaj dajemo mi državi in kaj država nam.** Koroško plačuje davkov blizu 11 milijonov, država ji vrača 5 milijonov. Torej plačuje Koroško državi nad 6% milijona. Kranjsko plačuje davkov 18 milijonov, država ji daje le 5 milijonov, torej plačuje Kranjsko državi nad 12% milijona. Primorsko plačuje državi blizu 67 milijonov, država vrača Primorskemu 11 milijonov, torej plačuje Primorsko državi 56 milijonov. Štajersko plačuje davkov 46 milijonov, država vrača deželi 14 milijonov, torej plačuje Štajersko državi 32 milijonov. Slovenske dežele plačujejo državi 142 mil. K., od države pa dobivajo 34 milijonov, torej plačujejo državi skupaj 108 milijonov kron.

Razne novice.

— **Zaupnica poslancu Rožkarju in dr. Jankoviču.** Pri seji Slovenske kmečke zveze za Štajersko dne 28. m. m. sta poslancu Rožkar in dr. Jankovič poročala o položaju v deželnem zboru, nakar se jima je soglasno izrekla zaupnica.

* **Duhovne vesti.** Župnijo v Dramljah je dobil a. g. Franc Ogrizek, dosedaj v Crešnovcih.

* **Nov list.** V Dragotin Hribarjevi tiskarni v Ljubljani je začel dvakrat na mesec izhajati list „Delo“, strokovni list za industrijo, obrt in trgovino.

* **Družba duhovnikov.** V četrtek dne 14. marca ob 11. uri bo odborova seja v kn. šk. ordinariatski pisarni, h kateri se vabijo s tem č. gg. odborniki.

* **Slovenska kmečka zveza** pridno organizira celi Spodnji Stajer in ne bo dolgo, da bomo lahko rekli: Naša kmečka organizacija je dovršena. Opozorjamo, da je predsednik Slov. kmečke zveze gosp. dež. poslanec Iv. Rožkar, veleposestnik v St. Juriju v Slov. gor. V organizacijskih zadevah se je obračati na naslov: dr. Ant. Korošec, Maribor; blagajnik zveze je Fr. Pišek, župan Orehova vas, pošta Hoče.

* **Nabirajte narodne pesmi!** Znano je že, da naučno ministrstvo namerava zbrati in objaviti vse narodne pesmi vseh avstrijskih narodov in sicer zato: 1. da se o vsakem narodu dobi slika njegovega narodnega petja, 2. da se glasbenikom tako rekoč ustvari rezervoar, iz kojih jim bo lahko črpati najlepših motivov za nove skladbe, 3. da se pogina reši gradivo, ki je potrebno jezikoslovcem in drugim učenjakom za njih preiskovanja, 4. da se bode svoj čas narodu mogla za majhen denar v roke dati zbirka najlepših njegovih pesmi, 5. da take pesmarice tudi dobodo šole, in 6. da sploh pridejo biseri narodnega petja do veljave, ki jim gre. V svrhu nabiranja narodnih pesmi je ministrstvo postavilo za razne narodnosti posebne nabiralne ali delovne odbore, ki naj vodijo nabiranje. Slovenski odbor, kojega delokrog se razteza čez vso slovensko zemljo in kojemu načeluje vseučilišni profesor g. dr. Karol Strekelj, ima svoj sedež v Ljubljani. Ta odbor razpošilja pravkar po vseh slovenskih krajih „Osnovna načela“ in „Popraševalno polo.“ Prva objasnjujejo pomen in značaj napomnjenega dela ter povedo, kaj in kako je zbirati. Po „Popraševalni poli“ pahoče odbor pred vsem izvedeti, katere osebe znajo večje število narodnih pesmi peti in katere bi bile zmožne, pa tudi voljne, te pesmi zapisati. Ker je pred vsem treba odboru tole znati, je prvo delo v tem, da se „Popraševalna pola“ čimprej izpolnjena pošlje odboru ali še boljše odborniku dotičnega ozemlja. Za slovenski Stajer sva odbornika g. dr. Jožef Tomišek v Ljubljani in jaz. Iz krajev, ki leže južno od črte: Spodnji Dravograd, Slovenjgradec, Straže, Vitanje, Konjice, Poljčane, Kostivnica, Slatina, Rogatec, naj se „Popraševalne pole“ pošljejo g. dr. Tomišku, iz krajev nad črto, pa meni! Jaz stopim potem v zvezo ali z onim, ki se je ponudil, da pesmi zapisuje, ali pa, če takega ni, s pevci samimi. V prvem slučaju izročim zapisovalcu še natančneje navodilo za zbiranje in zapisovanje, nadalje zbirko vprašanj, na katera mu bo odgovoriti, kadar je delo za svoj kraj dovršil, in tudi določila, kako naj na zunaj vravna zapiske in odgovore. Zapisovalec bo vrhu tega dobil posebnega notnega papirja, da bo oblika povsem enaka, in končno za svoj trud tudi primerno nagrado. V Mariboru, dne 4. marca 1907. Gabriel Majcen.

* **Posnemajte rajši!** Zadnji uvodni članek v „Narodnem listu“ je posvečen celjskemu vikarju Gorisniku in Slov. kršč. socialni zvezi. Na napade na socialno zvezo, odgovarja „Naš Dom“, mi hočemo „Narod. listu“ le nekaj zaradi celjskega vikarja povedati na uho. Celjski vikar ni zakrivil poloma laškega konzuma, kar mu je vaš deklamator „kmečkega“ programa dr. Božič svoječasno sam moral priznati, pač pa ljudje, ki so programu sedanje Narodne stranke zelo blizu. Vkljub temu je vzel ves denarni dolg konzuma na se, da kmečko ljudstvo ne bi trpelo škode. Liberalci, pokažite, kje imate vi takega moža v svojih vrstah? Ali še veste, kako je slo zaradi tatvine Kosema v Celju? Ali se je kdo ponujal, da popravi škodo? In v Ptujju zaradi poverjenja Gregoriča, ali je kdo vzel na se ves pomanjkljaj? Mi bi tega ne omenjali, toda ker nas izzivate, smo odgovorili, četudi se bi lahko več slučajev navedli, kako se v liberalnem taboru dela!

* **Cirilova tiskarna v Mariboru.** Celjska „Domovina“ vzdržuje svoja obrekovanja glede naše tiskarne. Tiskarji nam zopet zatrjujejo, da je laž, da bi oni komu prepovedali slovenski govoriti. Laž je tudi, da bi „taiste gospodične, ki so se bavile z ekspediranjem časopisov, imele poleti v kupicah vedno modriž“. Pač pa je res, kar gospodične tudi same potrjujejo, da so imele v šopkih ne plavice, ampak plavicom slične cikorije, da bi „jezile“ urednika. In res urednik Leskovar je mislil na prvi pogled, da so plavice, ter je delavke tudi na to opozoril — in s tem je bil seveda dosežen namen s cikorijami. Laž je nadalje, da bi bil kateri delavec član telovadnega društva „Jahn“, in oni, katerega obrekovalec misli, nam to tudi zopet potrjuje. Za „Domovino“ pa je nedostno, da ima med svojimi sodelovalci tudi obrekovalec.

* **Ali je to „narodno“?** Nova liberalna stranka res hoče rešiti narodnost. Za to je dr. Kukovec na shodu v Soštanju zopet navduševal poslušalce iz saške doline za nemščino. V Soštanju in Velenju hočejo nemčurji nemške šole. Dr. Kukovec jim vrlo pomaga! Ali tega „narodna“ stranka ne uvidi ali res neče uvideti?

* **Verski program liberalcev.** Današnji dopis iz Soštanja vrlo dobro osvetljuje verski program naše

„narodne“ stranke. Vera je potrebna za „ljudstvo“, ne pa za gospode, to je njihov nauk. Pred ljudstvom so pristaši stranke za vero, a kjer imajo oblast, tam predstavljajo križe in se hudujejo nad pozdravom „Hvaljen bodi J. K.“ Si hočemo zopet zapomniti!

* **Glejte jih, prijatelje kmetov!** Pristaši „Narodnega lista“ kaj debelo lažejo. Zlasti so začeli napadati sedaj še g. Verstovška, ker gre kot akademik s kmeti na shode in govori za Kmečko zvezo. Pred nekaj časom so nasvetovali ravno v tem listu, da pristopajo kmetje k velevažni zvezi, zdaj pa obrekujejo tiste može, ki so se z vso vneto poprijeli resnega dela. Dr. Verstovšek se pač ne zmeni za take napade, ker ve, od katere strani da letijo. V edni zadevi hočemo takoj dokazati, da trosijo ti pošteni ljudi grde laži. Med drugim pišejo to-le: „Sicer pa je bil g. dr. Verstovšek lansko leto na shodu v Lehnem popolnoma drugega mnenja; tam je namreč rotil kmete, naj nikar ne lazijo za „farji.“ Na to-le debelo laž nam pošilja g. kaplan Jernej Stabuc iz St. Lovrenca pismo, katero so podpisali še St. Lovrenčani, ki so se vdeležili veselice v Lehnu. Da čitatelji previdijo sami taka obrekovanja, ponatisnemo pismo, česar nam č. g. Stabuc gotovo ne bo zameril. Glasi se: „Čudom sem se čudil temu poročilu. Jaz sem celi zanimivi govor v Lehnem poslušal; da bi bil g. Verstovšek take ali le nekoliko enake besede govoril, to se mi zgodilo! Po veselici sem bil skoraj vsak teden enkrat v Lehnu, pa nisem od nikogar, nikjer in nikdar slišal, da bi se take ali nekoliko enake besede bile slišale oziroma govorile. Če bi se bilo to zgodilo, bi se gotovo hitro potem govor obosodil v tem oziru. Pa to se ni zgodilo! Ravno to potrjujejo vsi gostje iz St. Lovrenca, kateri so se omenjene veselice vdeležili! Z odličnim spoštovanjem in pozdravom Vam udani Jernej Stabuc, kaplan. Sv. Lovrenca 3. marca 1907. O tej laži sta poslala izjavo naravnost na „Narodni List“ ureditelja veselice g. župan Urbanec in g. nadučitelj Majcen.“

* **Trije bratje na potovanju.** Zadnje nedeljo so govorili narodovca dr. Gosak in dr. Karlovšek in socialdemokrat Čobal najprej v Trbovljah, potem pa v Hrastniku. Vladala je med njimi lepa sloga. Toda Bog varuj, da bi kdo rekel, da igrajo Narodna stranka in socialdemokrati pod enim klobukom.

* **Kmetje, pogledite si pristaše „Narodne stranke“, kaka so!** G. dr. Verstovška so začeli sedaj posebno napadati „Narodni list“, „Domovina“ in „Slovenski Narod.“ Očitajo mu, da se naj sramuje kot akademik, da je pristaš „Kmečke zveze.“ Vidite, kmetje, taki so ti gospodje! Grozijo in blatijo vse tiste, ki se zares hočejo potegovati za pravice kmečkega stanu. Ti ostudni napadi pač najbolj pojasnjujejo, kako resno vzamejo ti gospodje iz Celja svoje javno delo. Oni ne puste, da bi se potegovali za kmečki stan tudi akademiki, ker želijo, da kmet ostane osamljen in upajo, da si ne bode sam lahko pomagal iz zagate. To so prijatelji! Poprej so trobili v svet, da naj pristopijo pristaši „Narodnega lista“ v Kmečko zvezo, sedaj pa napadajo tiste, kateri so se zares poprijeli resnega dela. To pač kaže, da so hoteli delati v Kmečki zvezi, kakor povsod, le prepri! Dobro, da jih poznamo!

* **Tržne vesti.** Žitni trgi nam še vedno kažejo mrtvo lice in ne moremo poročati o kakih spremembah cen. Sedaj se še splošno nič ne more reči, kako stoji z jesensko setvijo, kajti povsod še leži sneg in skozi sneg se ne vidi škoda. Tako vznemirljive vesti mnogokrat trosijo le židovski spekulant, ki bi radi zvišali ceno svojim zalogam. Sploh se pa enake vesti širijo vsako spomlad in so se že mnogokrat izkazala kot neresnična. Pšenica ni spremenila cene. Manjkalo je pa tudi kupcev, ki bi bili vplivali na ceno. Poročila glede setve še nimajo nobenega vpliva. Pozneje bo seveda mnenje o prihodnji setvi močno vplivalo na ceno. Rž je stalna v cen. Oves je ostal jako miren, čeravno pada potreba ovsna na Angleškem. To pa baje vsled avtomobilov, ki nadomestujejo konje. Turšica se ima zahvaliti za svojo stalno ceno le ogrskim prevoznim oviram, ki so krive, da se blago ne more redno dovažati. Poskočila pa je cena kože, posebno lažjih, n. pr. telečjih. Barantači s kavo se nameravajo združiti, kar bo gotovo vplivalo na ceno kave, da bo poskočila.

* **Se enkrat „Stajerc“ in nove hlače.** Glava, katero nosi „Stajerc“ doslej, je sicer lepa, in backi, hočem reči bravei, so je navajeni. Vendar pa mislim, da bi bile sedanjim političnim razmeram bolj primerne sledeče slike; na eni strani mož, ki z vatlom ubija zmaja, zmaja črnega, ostudnega in klerikalnega. To bi bila slika bolj bojovita in bi predočevala boj in mesarsko klanje, katero bojujejo „Stajerc“ in njegovi pristaši zoper svoje nasprotnike in preganjavce. Slika na drugi strani pa naj bo idilična in kaže krasno bodočnost, ki čaka „Stajerca“, kadar ugonobi vse farje, vse klerikalce in vse Slovence, ki se za Slovence štejejo. Ta slika predstavlja pašnik, na kojem se pasejo ovce in goveda (seveda pingavska). Na stoleu sedi mož s črno kratko brado in črnimi očali in s cigaršpicom v častiljivih ustih. Roke ima do lakta zavihane in striže backe, bele, rujave in prižaste; drži pa mu jih za roge majhen mož s cvikarjem in rdečo kravato in gosjim peresom za ušesom. Če se ni prepozno, naj blagovoli uredništvo „Stajerc“ ta dobri nasvet uvaževati in naj poveri izdelovanje tega predmeta kakemu sorodno mislečemu umetniku, lahko tudi ponižno podpisanemu Jožu Zgagi v Cekarjih pri Bisagi v Backovi hiši.

Mariborski okraj.

m **Duhovne vaje** bodo č. oo. kapucini pri Sv. Magdalenii vodili od 13.—17. t. m. Slovenska pridiga ob 7/6. zjutraj in ob 7. zvečer, ob 10. uri blagoslovna sv. maša z rožnim vencem.

m **Umrl** je dne 6. t. m. 29letni pravnik gosp. Adolf Robič v Lembahu. N. v. m. p.!

Slivnica pri Mariboru. Od 9.—17. t. m. bomo obhajali pri nas sv. misijon, katerega vodijo č. gg.: Val. Eržen, Mih. Klančnik, Iv. Zdravlič in Fr. Podgoršek.

m **Sv. Lenart v Slov. gor.** Z ozirom na dopis iz Sv. Lenarta v Slov. gor. v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ moram — kar se tiče moje osebe — resnici na ljubo sledeče izjaviti: Dasi ravno obstoji med menoj in gospodi odborniki „Čitalnice“ v nazorih glede političnih strank neko nesoglasje, moram pritrčiti, da so gospodje odborniki v zadevah „Čitalnice“ z menoj vedno mirno, stvarno in prijazno občevali, in da je postopanje gospodov odbornikov bilo napram meni kot predsedniku vedno solidarno in korektno. Istotako je neresnica, da bi me gospodje odborniki v neki slovesni seji v moji odsotnosti iz „Čitalnice“ vun vrgli. Dr. Tiplič.

m **Poljčane.** V številki 6 ptujskega „Stajerca“ z dne 10. m. m. drznil s je neki umazan dopis na prav nepošten in lažnjav način napasti našega g. župnika. Piše namreč: V imenu raznih faranov občin Poljčane, Pekel, Lušečkavas in Brežnica. Priporočiti moramo, da spada Brežnica pod občino Pekel, torej ni samostojna občina. Podpisani župani izjavljamo nad tem grdim podlim in lažnjivim pisanjem svojo največjo ogorčenost in pristavljamo, da naj ne misli smrkavo dopisunec bodisi kdor koli hočeš, da se mu klanja in trobi morebiti vsled par narodnih izdajic vso občinstvo iz cele fare. Sram te bodi, lažnik, ki praviš, da smo hodili po velikonočne listke, katere smo morali plačati. Darovali smo pač pri tej priliki za sveče, kakor nam je bilo to iz prižnice naznanjeno. Da bi nas župnik imel za zaspance in zatajilce vere in naroda oziroma materinega jezika pri volitvi, je grda laž. Nadalje je podla laž, da bi nam bil s palico grozil itd. Zlagal si se v dopisu od začetka do konca, za to ni vredno, da bi se s teboj pečali. Da se g. župnik dovolj briga za cerkev, znano je podpisanim in celi fari bolje kakor tebi, lažnjiva sirota, ki cerkve od znotraj gotovo še ne pogledaš, drugače bi gotovo vedel, da je g. župnik dal lani narediti v cerkev električno luč, za katero niti „Stajerc“ niti ti lažiprerok nista prispevala niti vinarja. Toliko v pojasnilo „Stajercu“ in njegovemu dopisniku. Županstvo Poljčane, dne 1. sušca 1907. Župan: Deteček. Županstvo Lušečkavas, dne 1. sušca 1907. Župan: Kohn. Županstvo Stanosko, dne 1. sušca 1907. Župan Polanec.

m **Slovenska Bistrica.** Mirno in stvarno smo poročali o shodu Kmečke zveze. Napačna in neresnična poročila „Narodnega lista“ in „Domovine“ pa nas silijo, da povemo kmetom, kakšna je liberalna stranka v Slovenski Bistrici. V tej liberalni stranki je Koropec iz Studenice načelnik, učitelj Uršič in Naca Založnik, ki pri g. dr. Lemežu piše, sta bila pa za botra Narodni stranki; potem še spada nekaj učiteljev k nji. Stara je ta naša stranka pol leta. Pa čeravno tako mlada, je vendar za slovenski narod že čudno veliko storila, tako ti ljudje sami pravijo in se hvalijo. Hvalijo se v „Narodnem listu“: Mi smo se že od začetka trudili, da bi Slovenci zmagali v okrajnem zastopu. Nace, povej nam no, kje pa je tisti vaš trud? Katerega veleposestnika ste pa pridobili? Kateremu ste vi pomagali, da je prišel v veleposestvo? Koliko reklamacij ste pa napravili? Baje se je prezrl neki veleposestnik v Dravinjski dolini; kako da ga nad vse skrbne oči Naceta niso zapazile? In predsednik liberalne stranke, g. Koropec, je tako blizu, pa ga ni videl? Kje je vaše narodno delo? Pa sklicali so shod; na njem bi se bila dobila zmaga v veleposestvu! Ali naš Nace in Uršič sta še zelo mlada; ne vesta namreč, da se v veleposestvu ne zmaguje in ne vpliva na javnih shodih; kjer se gre za par glasov, se dela na tihem! Pa saj vemo, da se shod ni sklical samo zavoljo okrajnih volitev; temveč ponujala se je ugodna prilika, da se razširja Narodna stranka. Nace je prej že iskal po cellem mestu „Gospodarja“, da bi na shodu govoril o Štogerjevem gospodarstvu. Čudno! Ali Nace prej ni nič vedel o Štogerjevem slabem gospodarstvu, da mu more šele „Slovenski Gospodar“ odpreti oči in ga podučiti? Narodni lisec pa iz lista Kmečke zveze zajema svojo modrost? In potem pa se hvalijo, kaj smo vse storili za okrajni zastop! Pa nekaj ste storili. Pred volitvami par dni se je agitiralo: Mlakar se je zvezal s Štogerjem! Kako pa naj imenujemo to ravnanje? Še imate kaj sramu? In rovali ste zoper župnika Medveda; ne ga voliti, to je bil vaš klic. Ne župnika, vse druge lahko volite, tako je delal tudi Štoger. Vi ste v tem važnem trenutku pomagali Štogerju, vi, ki se kličete narodne, vi ste se vezali z najhujšim sovražnikom slovenskega ljudstva zoper moža, ki je nemškutarjem najhujši trn v peti! To je bilo vaše delo za okrajni zastop? In hvalite se, da sta rekla dva veleposestnika vašega mišljenja, da ne gresta volit zavoljo župnika Medveda! Taka je torej narodnost liberalne stranke! Gre se njim le za osebe, ne pa za narod! Kranjska liberalna stranka se je vezala z nemškutarji — tega je zmožna tudi naša, ker je njena hčer! In taki ljudje naj bi delali zoper „Stajerca“? Vi se hvalite v

„Narodu“, da Štajerčijanci kakor kafr ginejo pri nas, odkar tako strašno deluje Narodna stranka, t. j. Nace, Vrščič in Koropec! Primojdunaj! Tako mastne pa še v pustu nismo brali! Človek bi ne verjel, da so ti ljudje tako domišljivi! Nace, ali bi ne hoteli imenovati le enega, ki ste ga spreobrneli? Kako bi se vaša slava razlegala po širini slovenske domovine! Da je Naceta in Vrščiča shod Kmečke zveze poparil, verjamemo. Kajti hudo je vsekako, če človek obleta vse vasi in piše, da prsti pokajo, potem pa ni nikogar na shod. Smejati se pa človek mora, če bere v „Narodnem Listu“: Ze v petek pred shodom smo sklenili, da Narodna stranka ne bo zborovala zavoljo „ljubega miru.“ Ta je pa zopet vredna le „Narodne stranke. Zavoljo ljubega miru se vaš shod pri Krulcu ni vršil? Na, na, Nace! Le ne tako pobožno zavijati oči! Tudi lisica je tako rekla, ko ni mogla do grozda: Nočem, je preklislo. Nismo hoteli zborovati! Seveda ne, ker niste mogli! In če ste v petek že sklenili, da ne bodete zborovali, kako da niste govornikom odpovedali? Zakaj mučite dr. Gosaka? Sicer je pa dobro, da je prišel; slišal je vsaj ploskanje! Seveda, če misli, kakor pravi „Narodni List“, da je bilo ploskanje njemu v čast, je to njegova reč! Pa pri nas imajo ljudje toliko soli v glavi, da spoznajo, če se jih „potegne.“ Če drugi ne spoznajo, ne moremo pomagati. Kaj ne, Nace; ko bi bilo prišlo vsaj kakih 50 kmetov h Krulcu — potem bi pa bil ljubi mir „fuč“ in klicalo bi se bilo: Živijo Narodna stranka! Pojdite se vendar solit in ne trobite tako neumnih! Prihodnjič si privoščimo malo gostilničarja Krulca, ki je rekel, da ima možgane pa ne v glavi, ampak neki drugje... kakor je sam pokazal s svojo roko!

m Čebelarji sv. lenarčkega okraja! V nedeljo dne 10. t. m. bo pri Sv. Trojici popoldne ob treh čebelarji shod, predavanje in občni zbor čebelarke podružnice za okraj Sv. Lenart. Predaval bo potovalni učitelj J. Juranič. Vsi čebelarji so v ljudno vabijo, da pridejo v velikem številu ter pristopijo k podružnici. Čebelarstvo je obče koristna in prijetna panoga kmetijstva, za to nam bodi na tem ležeče, da vsak po možnosti podpira napredek čebelarstva. Naj nas navdaja narodni in gospodarski ponos, kajti v celem okraju je obstanek ene podružnice zagotovljen, a vseh je odvisen od naše dobre volje. Odbor.

m St. Jakob v Slov. gor. Minolo nedeljo je predaval pri Pecklarju potovalni učitelj Bele o rezi trt, o spravljaju gnojnice in o gnojščih. Poslušalo ga je okoli 80 poslušalcev. Znamenje, da se začnejo tudi pri nas zanimati za napredno gospodarstvo.

m St. Lenart v Slov. gor. V četrtek dne 14. marca t. l. je tukaj uradni dan.

m Spodnja Poljskava. V ponedeljek dne 11. marca je tukaj velik živinski sejem. Sliši se, da pride, kakor vsako leto, tudi letos veliko kupcev.

m Podova. Zajec nam je vzel vso upanje na sadno drevje, ker nam je v občni vso drevje objedel, tako da ni za druga kakor za kurjavo. Skoda je cenjena nad 7000 kron. Kdo nam bo kaj dal za to? Gospod najemnik lova je pa naročil žandarmeriji in svojem lovcu, da so prišli puške in lovške tate iskat. Niso sicer nič našli, a fanta Štefana Klinca so tako vklebali, da mu je na rokah kri tekla, ker ni obstal kraje na zajca. Lovci je imel psa poleg in tako se je zgodilo, da je ta čas pes vkradel svinjsko ribo Štefanu Klincu, vredno nad 6 kron. Kdo jo bo siromaku plačal? Tako nam je ves up in veselje do sadjarstva po vodi splaval.

m Slov. Bistrica. Slučajno sem dobil v roko „Narodni list“ in „Domovino“, ki opišujeta shod „Kmečke zveze“ na naravnost nesramen način. Kmetje, ki ste bili navzoči, zapomnite se te laži. Mi smo bili navdušeni vsled govorov vseh treh govornikov „Kmečke zveze“; burno smo jih pozdravljali, ker smo jih dobro razumeli. Dr. Gosaka pa nismo pustili govoriti, ker je nas žalil in le ponavljal, kar so že prej drugi govorili. Zdaj pa pišejo, kako lepo je govoril dr. Gosak; smejali smo se mu, ko je trdil, da je videl med potom od kolodvora celo pod snegom močvirja; na splošni smeh se je hitro popravljal, da si samo misli, da je tam pod snegom močvirje. Mi kmetje si že tudi mislimo, da slišijo marsikateri gospodje Celjani celo po zimi travo rasti. Slovenjebistriški kmet.

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Jožef Vogrinc, posestnik v Zagajskem vrhu, star 67 let, je šel 25. m. m. zvečer po slatino v Ihovo. Zamudil se je nekoliko v gostilni. Proti 11. uri v noči je šel, da si zajme slatino. V jutro so ga našli mrtvega v slatinji. N. v. m. p.! — Dne 1. t. m. so malo zapeli zvonovi in naznanjali, da je zopet bridka smrt zbrala svojo žrtev. Tokrat nas je zapustila pridna deklica Ana Ferk iz Šavnice, stara komaj 21 let. Bila je vzgladna družbenica Marijina. Neizprosna sušica jo je položila v prerani grob. Ljudstvo jo je v velikem številu spremljalo na zadnji poti. N. v. m. p.!

Ptujski okraj.

p Sv. Križ tkl Slatine. Prihodnjo nedeljo dne 10. marca po prvem sv. opravilu priredi „Katoliško politično društvo za sodni okraj rogaški“ javen društven shod, na katerem bo govoril g. Vinko Žurman o novi volilni postavi za državni zbor in sicer v Čitalnici pri Sv. Križu. Možje, zlasti gg.

občinski predstojniki in svetovalci, pridite polnoštevilno! Tudi mladeniči-volilci dobrodošli!

p Gospodje okrajnega odbora v Ptuj! Da nam ne bodete dali pametnega odgovora na vprašanje v št. 6 „Slov. Gosp.“ zaradi 113 kron za občinske ceste v Sakošaku, to smo pričakovali. Ali da nam bodete tako grdo in nespametno odgovorili, tega sploh nismo mislili. Naša dolžnost je torej, da tudi mi odgovorimo na „Štajerčev“ poročilo. V št. 7 pišete, da so možaki poslali neko vprašanje na okrajni zastop ptujski; gre se namreč za cesto v Zakušaku. Mi pa nič nismo zahtevali za cesto, mi smo le zahtevali, kedaj in komu ste dali za našo cesto 113 kron. Torej se gre za 113 kron in ne za cesto. Dalje piše „Štajer“, da se je v poročilu pojavila tiskovna napaka. Gospodje, nam se pa dozdeva, da imate tudi v računu pisano 113 kron in tajnik okrajnega zastopa se je sam izjavil proti neki osebi, da je dobila občina Zakošak 113 kron za ceste. „Štajer“ piše: „Možaki, vi od nas sploh nimate ničesar zahtevati, ker mi nismo tukaj, da bi vaše neumnosti podpirali.“ Mi možaki pa vam povemo, da je bolje, če vi gospodje neumnosti ne delate, potem vas mi z nobenim vprašanjem ne bomo nadlegovali. Nadalje piše „Štajer“: „Vtaknite svoje prvaške nosove v račune, ako znate čitati.“ Gospodje, v kateri račun pa? V vaše račune smo jih vtaknili? Sedaj pa vam ni prav, da smo mi psovali, kakor pišete. Vaše psovanje je čisto neumestno. Kdor le ima še trohico zdrave pameti in je bral naše poročilo, ve, kako nespametno je to očitiranje. Gospodje, mislite da smo vas s tem psovali, če smo hoteli resnico vedeti. Pišete o tatvini v Turškem vrhu, kjer se ne gre za 21 kron, temveč za 3½ tisočakov. Tukaj ste se, gospodje, malo vrezali! Poglejte še enkrat naše poročilo. Tam se vpraša za 113 kron, vi pa vidite 21 kron, namesto 113 kron. Ali ste tiste 3 cementne cevi računili za 92 kron. Tatvina v Turškem vrhu pa nas nič ne skrbi, mi moramo imeti skrb za našo občino, v kateri smo za to izvoljeni, da skrbimo za njen blagor, torej tudi za to, kar se za njo izda. Druge občine nas nič ne skrbijo; komu so občine na skrbi, ta naj pazi kako občinski odbor izpolnjuje svoje dolžnosti. Pišete: „Stikajte v prvaških lumparijah, ne pa v stvareh, katerih ne razumete ali na farško komando razumeti nečete.“ Gospodje, mi pa pravimo, da mi imamo dosti več pametnejega dela, kakor stikati po lumparijah, menda bi imel marsikateri mestni gospod za to dosti več časa in našel več lumparij pri nemškutarjih. Torej le stikajte! Če pa vi v svojem „Štajer“ poročate take, kakor sami pišete, napake, ali ni potem vaša dolžnost, te napake mirno popravite? Naša dolžnost pa je, to reč poizvedeti; kajti naši občani tudi hočejo vedeti, kako se v občini gospodari. Kdor ima količkaj zdrave pameti, nas za to ne bo psoval. Da pa na farško komando kaj nočemo razumeti, vam povemo, da se farške komande nismo nikdar sramovali in se je tudi ne bomo. Sramujemo se pa komande take mestne gospode, ki poštene može z zaničljivimi imeni sramoti in resnico v neresnico zavije. Mi pa smo tudi možakarji in smo si v svesti, da se za dobro reč potegujemo. Pišete: „Adijo“. To nas veseli, kajti s tem si mislimo, da nas pustite pri miru zanaprej. Mi možaki pa bomo čez nekaj časa tudi lahko rekli: „Adijo, gospoda pri ptujskem okrajnem zastopu nam več gospodovala ne bo. Možakarji zakaški.“

p Na Kogu v župniji Sv. Bolfenka se je 14-letni deček Ivan Ozmeč dne 2. t. m. obesil. Visel je tako nizko, da je klečal pod vrvo. Našli so ga še v prvem trenutku, torej še malo živega, vendar ga niso mogli ohraniti živega. Ker dečku ni nihče storil nič žalega, se sluti, da se je deček tako igral, poskušajoč, kako bi kaj bilo, ko bi se obesil.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Ker pri nas ne dobimo na poštenem uradu dvojezičnih tiskovin, vprašamo, ali slavno c. kr. pošno ravateljstvo v Gradcu ve za to in ali je voljno storiti korak, da bomo dobivali tudi slovenske, t. j. dvojezične tiskovine — Ali je znano, da „Narodni List“ kroži od hiše do hiše in dela liberalno propagando. Sluti se, da je to delo liberalnih učiteljskih oseb.

p Poziv rojakom od Sv. Tomaža pri Ormožu. Letos bode preteklo 20 let, kar je legel v prežgdnji grob mož, kateremu je neumorno delo in trud pretrgalo nit življenja v najlepši možki dobi. Mož, kateri se je celo svoje življenje trudil in delal za svojega kraja procvit in napredek. Mož, katerega se z hvaležnostjo spominja vse prebivalstvo fare Sv. Tomaža in njega okolice. Ta mož je bil pokojni gospod Franc Škerlec, c. kr. poštar, trgovec itd. pri Sv. Tomažu. Kaj vse je storil g. Škerlec za naš kraj, to vejo vsi starejši prebivalci naše okolice. Njemu se imamo zahvaliti, da se sv. Tomaž tako lepo razvija, kajti on je postavil temelj vsemu sedanjemu napredku. Priboril je Sv. Tomažu c. kr. pošto, ter nam tako omogočil občevati z širnim svetom. Pridobil je za Sv. Tomaž c. kr. postajo za žreboe, katere korist uživajo vsi tukajšnji, kakor tudi konjereji iz sosednih far. Njegova zasluga je, da se vrši pri Sv. Tomažu štirikrat v letu živinski sejem, ki tudi mnogo koristi za celi okraj. Največ truda in napora mu je pa prizadajala okrajna cesta, ki veže Sv. Tomaž z Ormožem. Delala se je pod vodstvom okrajnega zastopa skozi 3 leta, ter se izvršila l. 1881. Da se je ta cesta delati začela, je največja zasluga pokojnega g. Škerleca. On je bil tudi izvršilni ud tega podjetja, ter je lepo svoto iz svojega lastnega premoženja za to

podjetje žrtvoval. Kar ginjaivo je gledati — kar je pisec teh vrst večkrat opazoval — kako stari oče kaže malemu vnuku, kje se je nekdanj po blatnem kolovozu v Ormož vozilo, kako lahko pa je zdaj po lepi gladki cesti, ter mu pravi: „To cesto so nam napravili pokojni gospod Škerlec.“ Uvažujoč vse te zasluge, stavljal je pri obnem zboru tukajšnjih posojilnice tajnik gospod Franc Loparnik na navzoče zborovalce in druge zraven dole goste predlog, naj bi se možu, ki se je toliko trudil za naš napredek, ter postavil temelj razvitku Sv. Tomaža, postavil na njegovem rojstnem kraju dostojen spomenik, ki naj bi kazal poznejšim rodovom, da Tomažovčarji znajo ceniti moža, kateremu se imajo za svoj napredek zahvaliti. Ta predlog so vsi navzoči z velikim navdušenjem sprejeli, ter takoj izvolili odbor, kateri bode skrbel, da se ta ideja kakor najprej mogoče izvrši. Odborniki so takoj darovali vsak po 2 K, skupaj 24 K, da se stvar spravi v tek. Znesek 10 K je takoj drugi dan daroval g. Ferd. Goričan, bivši usnar pri Vel. Nedelji. Obračamo se torej do vas, prebivalce fare Sv. Tomaža, kakor tudi vseh drugih, katerim je drag spomin našega zaslužnega pokojnika, posebno pa tudi do vas, naši rojaki, ki ste raztreseni širom naše domovine, ter zavzemate častna mesta in službe, pripomagajte vsak po svoji moči, da bode spomenik tem lepši in dostojnejši, ter da se bo mogel že letos postaviti. Imena darovalcev bodemo objavili. Denarni zneski naj se blagovolijo pošiljati blagajniku gosp. Simonu Bezjak, nadučitelju pri Sv. Tomažu. Za vsaki dar se vsem že vnaprej iskreno zahvaljujemo. Za odbor: Franc Loparnik, posoj. tajnik, predsednik; Simon Bezjak, nadučitelj, blagajnik.

Ljutomerski okraj.

1 Katoliško-slovensko politično in gospodarsko društvo za ljutomerski in gornjeradganski okraj s sedežem pri Sv. Juriju je v odborovi seji od dne 3. sušca sklenilo, ob državnozbornskih volitvah delovati soglasno z „Slov. kmečko zvezo“ brez vsakega kompromisa s katerokoli drugo stranko. Naznanja, da bo priredilo te-le shode: 10. sušca po rani službi božji pri Sv. Juriju; 19. sušca pri Sv. Petru; 25. sušca pri Kapeli; 14. aprila pri Negovi; 21. aprila pri Sv. Križu; 28. aprila pri Malinedelji; 5. maja v Ljutomeru. — Tajništvo prosi vse rodoljube iz dotičnih krajev, da mu blagovolijo pred shodi poslati svoje želje, nasvete, opisati razmere itd. Več oči — več vidi! Blagovolite mu tudi nasvetovati kmečke govornike! Agitirajte za shode, g. kandidat seveda na vse shode ne bo mogel priti, ker ima velik okoliš. Upamo pa videti ga pri Sv. Križu in pri Sv. Petru! Društvo naznanja, da je v odbor stopil g. Jož. Slavič iz Cvena, podpredsednik za ljutomerski okraj je pa g. Matija Slavič iz Bučevceve.

Občnega zbora Ciril-Methodove podružnice za gornjeradganski okraj v nedeljo dne 3. sušca ni bilo. Prav gotovo bo pa dne 10. sušca pri Kapeli v šoli. Isti dan namerava po večernih predavati potovalni učitelj g. Belč.

Slovenjegraški okraj.

s Kmetje, le vkup, le vkup! vam kliče Slovenska kmečka zveza za javen društven shod dne 10. t. m. v Velenju pri g. Skazi ob 3. popoldne. Govorita posestnik Mlakar in dr. Verstovšek. Pristaši Kmečke zveze, pridite!

sŠoštanj. Javni „gospodarski“ shod Narodne stranke v Šoštanju se je vršil 3. marca pri Rajšterju. Bila je navzoča tržka gospoda, učiteljstvo iz okraja in okoli 50 kmetov in kmetie, ki so prišli poslušati o hmeljarstvu, kmetijstvu in obrtništvo, ker to je bilo na dnevnem redu, „zato, da so nas ložje privabili“, so rekli kmetje. Glavni namen tega „gospodarskega“ shoda je bila seveda agitacija za narodno stranko, kakor so kmetje kmalu izprevideli iz živio-klicev tržkih liberalcev, kadar je govornik udaril po Kmečki zvezi, dr. Korošcu in „Slov. Gospodarju“. Prvi govornik Piki je bral nekaj napisanega, kar naj bi bilo o provenienčni postavi za hmelj, pa navzočih kmetov ga gotovo ni nihče razumel, za kaj se gre. Seveda je mahnil po dr. Korošcu, ki je „kriv“, da nimajo gor na Dunaju prav zapisano, koliko hmelja se pridela v Savinjski dolini. Da so imeli tako zapisano v ministruvstvu že davno prej, predno je dr. Korošec poslanec postal, tega seve „govornik“ narodne stranke zavoljo javne poštenosti ni povedal. Drugi govornik je bil g. Kuvovec, tako je naznanil predsednik shoda Volk. Zavolj „javne poštenosti“ ni povedal, da je dohtar Kuvovec. Ko so po shodu ljudje zvedeli, so rekli: „Toraj advokat je, zato mu je beseda tako gladko tekla“. Govoril je, kaj bo „narodna stranka“ vse storila za kmečko ljudstvo. Vendar pa je pri vsaki točki previdno dostavil: „tega vam pa seve ne morem obljubiti, da bi se to še tako hitro zgodilo.“ Dve tretjini govora je bilo priporočilo narodne stranke. Da je udaril po kmečki zvezi se razume. „Slovenski narod“ je rekel, „se ne more stlačiti v en stan, da potlej ta stan vse v svoj čevelj pše“. Mi smo razni stanoviti! Gotovo g. dohtar. Pa ogromna večina našega naroda so kmetje. In to je glavni stebel. Če ta trdno stoji, stoji ves narod. Za kmeta se je dozdaj malo ali nič storilo v Avstriji, ker ni bil združen in ni združeno nastopal. In če ste res prijatelj kmeta, potem mu morate vendar privoščiti, da se v kmečki zvezi združi.

ker samo tako bo zboljšal svoj revni stan, kakor so to dosegli drugi stanovi po združitvi. Mahnil je tudi po dr. Korošcu. Kakor vidimo, se liberalna stranka boji našega Korošca, kakor hudi duh križa. Bolj ko se ga bojite in ga napadate, bolj nas veseli; saj stem priznavate, da je vrlo sposoben in črez vse delaven mož. Sleve se nikdo ne boji. Nato je dohtar Kukovec pral narodno stranko in pri tem se je delal tako vernega, da so ljudje rekli, govori kakor na pridgi. Ni zoper vero, je djal. Ljudstvo mora imeti vero, seveda, si je mislil, nam gospodi je ni treba, in liberalni gospodje so se namuznili, češ že razumemo! Mi nismo za ločitev zakona, je djal. Sicer je pa rekel, da v posebnih slučajih bi že bil za ločitev. Če je n. pr. žena več let v norišnici. Oho, g. doktor je tudi to na katoliški podlagi? No vidite, je rekel pobožno dohtar, da nismo taki, kakor ste lahko brali pisano v „Slov. Gospodarju“, da bi trdili, da se sme vsakdo oženiti, kolikokrat koli hoče in žen imeti, kolikor koli hoče. In liberalni gospodje so se smejali, češ kmetom se že lahko pove tako po ovinjih. In šola naj bo še nadalje na versko pravni podlagi, kakor pravi državni zakon. (Ali g. doktor ne ve, da državni zakon govori o npravoverski vzgoji in to je velik razloček, ali pa se taka reč zavoljo javne poštenosti drugače pove!) „Križev ne bo mo vrgli iz sol“, ste rekli. Mi vam pa to-le povemo, g. doktor: v Velenju je učitelj, ki je gotovo pristaša „narodne stranke“, snel vpricho otrok v petem razredu križ z glavne stene v veliko pohujšanje otrok in ga obesil v nedostojen kot ter prepovedal otrokom pozdravljati ga pri vstopu v šolo s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Ko se mu je po krajnem šolskem svetu dvakrat naročilo spraviti križ nazaj, je to storil. Do zdaj so tamošnji krogi o tem molčali, mi pa smo objavili, ker ste nas izzvali. In v Celju pristaši vaše stranke ne molijo več z otroci v šoli in znano je, da svojega tovariša učitelja niti ne pozdravljajo, ker je bil tako „farski“, da je lani ob birmi v Celju otroke svojega razreda peljal škofu nasproti. Mi nikakor ne napadamo učiteljskega stanu sploh, kakor ste nam očitali, temveč spoštujemo krščansko mislečo učitelje in jih nikakor ne primerjamo s hlapci, ki živino oskrbujejo kmetu, učitelj pa deco, kakor ste vi to storili. Da je dohtar Kukovec priporočal zopet več nemščine v šoli, se razume. Gospod dohtar, zakaj govorite vedno o slov. šolah? Ali ne veste, da naše šole niso slovenske, ampak so slovensko-nemške? Ali ne veste, da se od III. oziroma II. razreda nadalje poučuje nemščina kot učni predmet, da je na šolah Šoštanj, Velenje itd. poduk v višjih razredih že itak nemško-slovenski, to je pol nemški pol slovenski. In vsak razumen človek ve, da se v ljudski šoli otrok ne more naučiti še tujega jezika, da bi znal popolnem pravilno sestaviti tudi nemško pismo, kakor ste obljubili vi. Zakaj varate ljudstvo? Pa vemo! Vi poznate „nagnjenje“ našega ljudstva do nemščine in tega se vi poslužite, da bi več vlovili za narodno stranko.“ Ali niste lani 25. julija v odlični družbi, to vam s pričami dokazemo, rekli to-le: „Mi zdaj postopamo drugače, naše ljudstvo pač hoče imeti nemščino, da ga pridobimo zase mu pa tudi mi priporočamo“. Gospod doktor je to „javna poštenost“, s katero se vaša stranka ponaša? In narodna stranka se imenuje, ste rekli. Ali ni to narodno izdajstvo v Saleški dolini priporočati več nemščine, ko bijemo ljut boj zoper nemške šole. Zelo boste ustregli g. Priboschitzu, če greste še v Velenje to priporočat, kjer se že ustanavlja nemška šola in se bo bil boj za vsakega otroka. Vi ste rekli, slov. učitelj naj nemški uči, vemo. Toda ali se to ne godi? Ne poznate Bezjak-Schreinerjevih učnih knjig? Pa vedno le govorite o slovenskih šolah, ki jih v resnici ni, in priporočati nemški poduk, je v naših krajih narodno izdajstvo, kjer imamo že šulerajske šole. Ljudje slišijo le nemški poduk in kje ga je več, kakor v nemški šoli? Toraj tja otroka, saj slovenski doma sliši. In res je rekel kmet po vašem shodu: Gospod so pa kuj za nemško šolo! Gospod doktor, ali se to pravi vzbujati narodno zavest, narodni ponos ljudstva? In taka stranka se imenuje „narodna“. Pa seve tako dobimo ljudi za narodno stranko, toda vse z javno poštenostjo. Potem je priporočal še kandidata „narodne stranke“. Kmalu bo shod zaupnikov narodne stranke, v Šoštanju je djal, in bote sami izbrali si kandidata, ne da bi vam ga na primer v Mariboru določali in tega boste volili. Mi pa vemo, da je kandidat „narodne stranke“ za ta okraj že določen od vodstva stranke v Celju, vemo njegovo ime. In vi pravite, da si ga bodo sami izbrali. Je to javna poštenost? — Tudi dohtarji niso našli milosti v njegovih očeh, ker za to pot je slekel dohtarsko čast in bil samo g. Kukovec, ljudje vendar že zavolj „javne poštenosti“ ne smejo znati, da je advokatski pomočnik. Ko je g. dohtar končal svoj govor o „kmetijstvu“ narodne stranke (ker o politiki se ne bo govorilo, je bil naznanil predsednik Volk), sta sledila kot privesek še dva kratka govora. Ko je pa govornik predsednik omenil neke narurane potrebe z besedami „da človek se čas nima iti sc. . .“ so se ljudje po dolgem sedenju tudi spomnili te potrebe in se razšli. Kukovec je pa imel pristašev za „narodno stranko“ toliko kot prej, samo tržke liberalce; s temi bo pa križ, ker ne volijo v tem okraju. Zavedni kmet je rekel po shodu: „Jaz sem nalašč gledal nazaj, kdo mu je ploskal. Mi kmetje mu nismo nič ploskali, samo tam zadi gospodi“.

s Zborovanje Kmečke zveze v Slovenjgradu dne 3. marca t. l. Zopet je napravila Kmečka zveza junaški korak nazaj, ko je zborovala dne 3. marca v „Narodnem domu“ v Slovenjgradu. Bil je to dan,

ki ostanje kmetom slovenjgraškega okraja v prijetnem spominu. Prišli so kmetje od najbolj oddaljenih vasi, po 3 in 4 uri daleč; celo od Mute smo videli vrle kmetovalce. Bil je to kaj vesel pogled na te vrste krepkih in zavednih kmetov, bilo jih je mnogo nad dvesto. Shod je sklical vrli župan g. Pišek iz mariborske okolice in mu je tudi predsedoval. Podpredsednik je bil Schöndorfer iz Starega trga, zapisnikar Voukan, župan iz Šmartna, reditelj Verdnik Albert in Verčkovnik Janez. Predsednik da besedo g. prof. dr. Verstovšek, ki je govoril jasno in jedrnat in tako poljudno o najtežavnejših vprašanjih, da ga je vsak priprosti kmet lahko razumel. Govoril je o združitvi kmetov, o potrebi Kmečke zveze, o političnem položaju in težnjah kmečkega stanu. G. predsednik Pišek govori nato obširno o kmečkih dolgovih o slovenski gospodarski šoli in častita slednjič kmetom slovenjgraškega okraja, ker so tako neomahljivega, kremenitega značaja, da so radi tega daleč okrog znani. Oba govora sta napravila globok utis na vse kmete. Burno so zahvaljevali govornika, pozdravljali Kmečko zvezo, navdušenje je bilo splošno in prisrčno. Vspeh zborovanja je bil popoln, kmetje so spoznali do dobra velik pomen Kmečke zveze. Posestnik Verdnik se je zahvalil govornikom za poučne besede, govorili so še nekateri kmetje o raznih zadevah, zlasti obširno J. Kristan. G. nadučitelj Peitler opozarja na bremena, katera nosijo občine pri stavbah novih sol. Na to se je izvolil okrajni odbor Kmečke zveze in sprejele sledeče resolucije: 1. Zborovalci na shodu Kmečke zveze v Slovenjgradu dne 3. marca odločno zahtevajo, da vlada vztraja na prepovedi, uvažati živino iz Srbije. 2. Zborovalci zahtevajo, da se ustanovi slovenska kmetijska šola. 3. Zborovalci zahtevajo od glavnega odbora Kmečke zveze, da priporoča samo tiste kandidate za državni zbor, ki se strogo zavežejo, da bodo zastopali težnje kmečkega stanu. Nato zaključil predsednik zborovanje. Sledila je takoj seja odbora, kjer se je razpravljalo o kandidatu in sklenilo, sklicati kmalu med kmeti več volilnih shodov.

s Velik požar smo imeli v Legnu, 23. m. m. zvečer je začelo goreti v sušilnici posestnika Jože Kremžar. V hipu je bila v plamenu streha in zraven stoječe gospodarsko poslopje, ki je do tal pogorelo. Zgoreli so vsi shranjeni pridelki, 30 ovc, 9 koz, 5 svinj in mnogo perutnine. Posestnik je bil z ženo in starejšim sinom na sejmu v Slovenjgradu, sosedi pa vsled visokega snega niso mogli priti hitro na pomoč.

s V Ribnici na Pohorju je umrla dne 14. t. m. bivša posestnica na Arlici Apolonija Sgerm. Blagi in v občje spoštovani ženi sveti večna luč!

s Umrl je dne 2. t. m. nagle smrti č. g. Ant. Jazbec, duhovni svetovalec in emer. dekan mariborski in mestni župnik v Slovenjgradu. Zvečer pri blagoslovu se je zgrudil od kapi zadet na tla in drug dan je izdihnil svojo blago dušo. Svetila mu večna luč!

s Gregorčičeva slavnost v Slovenjgradu. Vzvišeno in vredno tako velikega pesnika vršila se je Gregorčičeva slavnost v „Narodnem domu“ v Slovenjgradu. Čitalnica je lahko ponosna na to veselico, ki je prav lepo pokazala, kak duh vlada v tem prekoristnem društvu. Dvorana je bila kaj okusno z zelenjem in trobojnicami okinčana, iznad odra je zrla na nas podoba neumrljivega pesnika, — delo blagega g. Pernovšeka, občinstva se je bilo nabralo polna dvorana in polne stranske sobe. Spored je bil kaj izbran. Pele so se same Gregorčičeve pesmi in to tako dovršeno, da je burno ploskanje sledilo vsaki pesmici in so se skoro vse morale ponavljati. Slavnostni govornik g. nadučitelj Mohorko je slavil v vznesenih, iz srca prihajajočih in do srca segajočih besedah pesnika, geslo mu je bilo: Gregorčič je umrl le telesno, njegov duh biva med nami, njegovih pesmij se je polastilo ljudstvo. Prešern je vpeljal pri nas umetne pesniške oblike, Stritar nam je podal blagodneč jezik, a oboje je združil Gregorčič. Ljubka prikazen je bila gospica Duler, ki je deklamirala „Oljki“ tako gracijozno in s čutom, da smo to pesem vse drugače razumeli iz njenega zvonkega glasu, kakor če jo samo beremo iz knjige. Tudi deklamator pesmi „Jeftejeva prisega“, g. A. Berk, je vžil v deklamaciji tista čustva, ki jih polaga pesnik na jezik nesrečnega očeta Jefeta. Mešani in možki zbor sta bila izborno izvežbana, zasluga za to gre g. Ocvirku. Prisrčna in prazniško-slavnostna prosta zabava je zaključila ta lepi večer. Čisti dobiček je namenjen za Gregorčičev spomenik.

s V Zavodnjem nad Šoštanjem se snuje gospodarsko izobraževalno društvo. Zanimanje za društvo je že sedaj prav živahno. Na ustanovni shod se pridno pripravlja. Tudi mi hočemo iti naprej in ne zaostajati.

Konjiški okraj.

k Konjice. V petek 1. t. m. je v okolici Skalice pogorela hiša Bezenšekova. Kot sumljivega požigalca so zaprli posestnika samega. — Tudi pri nas so vinogradi zaradi mraza zelo trpeli. Naša družnica štajerske kmetijske družbe je poklicala g. Goričana, da nas podučil, kako se naj trta z ozirom na poseblino letos reže. In v tem nam je g. potovalni učitelj pretečeni poudeljel res v prav poljudnem in praktičnem poduku v nadžupniškem vino-

gradu podal najboljša navodila. Obilno število navzočih je pokazalo zanimanje za napredek v praktičnem obdelovanju vinogradov, in slišati je bila splošna želja, da naj dežela poskrbi za viničarske tečaje tudi v našem okraju, zlasti v Konjicah. Poslanei naši, poskrbite nam pravega poduka v kmetijstvu. — Veliko zaupanje stavimo mi kmetje v konjiškem okraju v novo Slovensko kmečko zvezo. Prvo je, da nam novi poslanci, ki jih bomo vsi volili na kmečkem programu, poskrbijo za kmetijske šole in sploh za našo stanovsko izobrazbo, da bomo mogli v svojem gospodarstvu napredovati. Kolikor spoznamo, nam bo res nova organizacija Kmečke zveze v blagor. Za to smo vsi za njo!

k Vitanje. Dne 21. febr. t. l. smo pokopali 65 let staro deklico Lizo Krejan v Ljubnici. Zapustila je še živečega 89 let starega očeta in dve sestri Terezijo in Naniko, ki sta ji stregli potrpežljivo v dolgi boleznii. S. j. v. l.!

k V Oplotnici se je po nesreči razlil 22. m. m. pisker kropa na pod strednikom sedečega čletnega Friderika Vavpot, sina delavca v stolarni, ki je vsled opeklin 23. t. m. umrl. 25. t. m. pripeljala se je komisija iz Konjic, da bi otroka raztelesila. Ker je pa mrtvašnica na čadramskem pokopališču popolnoma zanemarjena, četudi smo lani 95% občinskih doklad plačevali, so se gg. kar nazaj peljali in naročili, da se okna in drugo za silo popravi do 26. m. m. popoldne, ko bodo zopet prišli. Kdo bi bil dolžen, te dvojne stroške plačati? Ene vsaj oplotniški župan. — Kakor se sliši, je deželni odbor zato, da se ugodi želji oplotniških velikih Nemcev in se raztrga občina v Oplotnico I. in II. Ako se naši poslanci ne bodo z vsjo močjo temu uprli, se bo večini velikaj krivica zgodila. Zdaj imamo že 100% občinskih doklad, potem bodo pa še večje.

Sv. Knnigunda. „Narodni List“ tudi k nam zahaja, seveda brez vsake naročbe. Naslovljenci so ga vedno vračali, sedaj ga nočejo več pogledati, le poštni upravitelj ima veliko sitnobo, ker mu listi napoteje delajo. Nihče ne mara za modrost „Narodnega Lista“. Je pač pohorska sapa za takšne bedarije preostra. Pa preveč obsoditi imenovanega lista tudi ne smemo, saj je ravno ta list v naši občini pomnožil število naročnikov „Slov. Gospodarja“, katerega naši vrli kmetje z velikim zanimanjem prebirajo. Tukaj odkrito povem, da tega lista se bomo držali krepko. Kajti to je naš list, glasilo naše vrle „Kmečke zveze“, ki je stal ves čas na staljšem krščansko izobrazbe in dobre politike v prilog kmetijstva. Kdor nam psuje in zaničuje „Kmečko zvezo“ in nje blage ustanovitelj, ta ni prijatelj kmeta. Pač pa z veseljem pozdravljamo vse gospode, bodisi duhovnik, učitelj, odvetnik, zdravnik ali kdor si koli, kateri za razvoj „Kmečke zveze“ pripomorejo. Da je pa „Kmečka zveza“ dobra, pa iz tega spoznamo, ker nekaterim gospodom, posebno pri Narodni stranki, silno ne ugaja. No, vam gospodje pa tudi odpustimo, saj nas tako drugače ne marate, kakor za čas volitve. Samo ta čas pa prosimo, da nam tudi naše požrtvovalne in nesebične voditelje v miru pustite. Kajti mi poznamo te, kateri so z nami, kakor one, ki so zoper nas. Volitve za državni zbor nas tudi še posebno zanimajo in težko pričakujemo, kdaj nam „Slov. Gospodar“ kot glasilo „Kmečke zveze“ razglasi kandidata. Mi ne bomo nobenega drugega volili, kakor tistega, katerega nam „Kmečka zveza“ priporoča in kandidatom postavi. Sliši se, da bi nekdo disciplino kandidature rušil; mi danes temu le rahlo ugovarjamo, samo to povemo, da takšni kandidat, ki bi na svojo pest kandidiral, naj pomisli, da slogo ruši, in takšnega mi ne bomo volili. Pač pa bomo volili od „Kmečke zveze“ postavljenega kandidata, kakor smo volili lani vsi dr. Korošca. Rojaki, kmetje, in vsi, ki želimo, da kmetijstvo pride v boljšo bodočnost, sedaj je čas, čas velikega pomena. Pokažimo sedaj, da nismo zabiti „kmetavzarji“, drugega vredni kot za ušesa prijeti, ampak stopimo vsi edini krog „Kmečke zveze“, pa volimo tistega, katerega nam omenjena zveza naznani. Naj velja od nas: „Glejte kmečke korenjake, so pogumni, so edini, hrepenijo po izobrazbi, za tega del so zmagali. Varujmo se agitatorjev, ki nam bodo naše pridne duhovnike in druge za kmeta naklonjene gospode obrekovali, oni nas le hočejo razdvojiti in našo moč oslabil. Bog, dom in cesar!“

Celjski okraj.

c Za kmečko zvezo! Na sijajno uspelem shodu kat. pol. društva za vranski okraj v Št. Jurju ob Taboru je bila z navdušenjem sprejeta resolucija: Na shodu navzoči volilci pozdravljajo Slovensko kmečko zvezo, soglašajo popolnoma z njenim programom in vsprejmejo le kandidata na tem programu.

c Kat. politično in gospodarsko društvo v Št. Pavlu pri Preboldu se je v odborovi seji dne 3. t. m. soglasno izreklo za „Slov. Kmečko zvezo“, soglašajo z njenim programom in bi pri volitvah sprejelo in podpiralo le kandidata „Kmečke zveze“. Mart. Kunst, predsednik.

c Iz Polzele se nam piše: Dolga vrsta mož se je v nedeljo dne 3. sušca po službi Božji pomikala proti novi šoli. Kaj hčeejo ti možaki? Je-li šola v nevarnosti? Niso to sovražniki šole, ne učiteljev, ampak prijatelji dobrih učiteljev. Krenili so jo k g. učitelju Henriku Karničniku ter mu v imenu cele občine izrekli zaupanje in spoštovanje

kot izvrstnemu odgojitelju mladine in prijatelju kmečkega prebivalstva ter so ga prosili, naj se nikar odtod ne preseljuje, ampak naj med nami ostane, kajti naša splošna želja je, ga imeti kedar kot našega nadučitelja. Tako naše ljudstvo ve ceniti dobre, mirne učitelje, ki imajo srce za nas in za naše otroke. Za učitelje, ki niso s kmetom, tudi kmet ne mara, in kdo mu bo to zameril?

c Kaplja vas pri St. Pavlu. V hribih nad tovarno imamo gorniki okoli dvajset goric in te nas živijo. Z žalostjo in strahom pa smo zapazili, da so v tej hudi zimski zaji trse ogledali in nam za več sto kron napravili škode. Le en sam vinogradnik ima čez 200 kron škode. Pričakujemo od prihodnjih poslancev, da bodo vse moči zastavili za kmeta trpina, da se bo spremenila lovska postava v korist kmetu. Gornik.

c Kokarje v Savinjski dolini. Ali si je res, kakor se splošno govori, dal plačati iz občinske blagajne naš župan Jernej Sestir po domače škof štiri krone za svoj pot v Mozirje k zabijanju žreblja k zastavi mozirske požarne brambe meseca avgusta l. l. To pa je že od silne in kaj slabo vpliva na v „Domovini“ vedno hvalisano narodnost kokarskega župana, katere kriv je edino le njegov spretni tajnik. Davkoplachevalec.

c Loka pri Zidanemmostu. Trojna demonstracija slovenskih kmetov. — 1. Proti mostu. Kaj takega ni bilo še tukaj od tistega časa, kar so se pred dobrimi sto leti vzdignili kmetje zoper tukajšnjega grajščaka Abfalterja. Kakor takrat, tako so se letos dne 28. svečana rano jutraj začeli zbirati kmetje iz bližnjih in daljnih vasi, celo iz širske iz razborske župnije; prihajalo jih je vedno več in okoli devete ure je bilo že na stotine kmetov zbranih na cesti pred občinsko pisarno. In zakaj se je slo? Blizu Zidanemmosta je na desnem bregu reke Savinje velika tovarna za laneno olje, na levem bregu pa magacini. Sedajni lastnik tovarne, jud Wertheimer, je pri občini vložil prošnjo, naj bi občina prevzela veliki most, ki veže tovarno z magacinom, ker tudi drugo občinstvo hodi čez most, ne samo tovarniški ljudje. Na prošnjo se more nekaj odgovoriti. Za to je bila za 28. svečana razpisana občinska seja, za katero je bila razun drugih reči tudi tista prošnja zarači mosta na dnevnem redu. Kakor je to povsod, so občinski odborniki podpisali okrožnico, s katero so bili vabljeni k seji. Nekdo je pa med ljudstvo raztrosil laž, da so občinski odborniki že podpisali, da prevzamejo most v občinsko last. (Seveda nekateri nemčurski gospodje iz Zidanemmosta bi bili privolili vsaj nekatere odstotke, katere naj občina prispeva bogatemu judu za zdrževanje mosta). Za to so se kmetje iz cele velike občine zbrali, da so javno ugovarjali proti nakanam bogatega juda in njegovih nemških prijateljev. Mi ne potrebujemo mosta, le cesto lročemo! Kdor je most postavil, naj ga zdržuje! Tovarna je most postavila, naj ga tudi popravlja! Proč s takimi odborniki, ki hočejo most na občino spraviti! Taki in podobni kliči so grmeli iz strani kmetov proti zidanemmostovski nemški gospodi, da se je zbal, za most kaj privoliti. Seveda, slovenski odborniki niso nikdar in ne bojo kaj takega privolili, kar bi občino tako silno oškodovalo. Še le ko se je kmetom zagotovilo, da je most z veliko večino glasov odklonjen, so se pomirili — v tej zadevi. — 2. Proti novi šoli. Nato je govorilo več kmetov: kako je novo šolsko poslopje naložilo velikansko breme davkoplachelem, da kmetje ne morejo več nositi strahovitih davkov in doklad; da se šolske postavbe morajo spremeniti, sicer bojo morali kmetje s posestev; še kožo nam bojo odrli; če stara šola ne velja, zakaj so jo pred leti potrdili? O tem so govorili razni možje. Množica jim je gromovito pritrjevala. To razburjenost in te pritožbe ljudstva bi naj videli in slišali tisti, ki so krivi, da je ubogo ljudstvo prisiljeno, tako velike in drage šole zidati tam, kjer ni prave potrebe. — 3. Nemška šola v Loki pogorela. Kako? Saj je še bilo ni. Le poslušajte: Že več mesecev je neki mož iz Brega kričal, da se naj v šoli več nemški učijo. Ta dan 28. svečana, ko je videl toliko kmetov zbranih, si je mislil, Bog ve kako se bo prikupil, a opek se je do kosti. Klical je za posluh, in ko so vihnil, začne nemški žakelj razvezavati, „da naj se v šoli več nemški učijo, da ne bojo buteljni ostali, ker slovenski fant pri vojaki ne postane kaprol, če nemški ne zna. Ali kakor silni grom zabučil od izhoda do zahoda, da se trese zemlja, tako je zagrmelo po teh besedah sto in sto kmetov: Kaj, koga? Kaj hoče? Nemško šolo? Potem naj še eno zidamo? Ali še nimaš dosti „šlibre“? saj se že tako preveč z nemščino mučijo v šoli, namesto da bi se učili tega, kar je bolj potrebno; kdor je butelj, je butelj, če tudi nemško zna! Če je Slovenec za kaj, postane pri vojaki tudi lahko kaprol in še več, če je pa bedak, pa ne bo kaprol, če tudi nemško zna! Če je nemščina dosti, potem ni treba nemškim otrokom nič v šolo hoditi, saj znajo nemško od doma! Mi ne potrebujemo nemške šole! Bog nas varuj, še tega plačila je treba! Tako je šumelo med vrlimi kmeti kakor morski valovi, kakor grom med silnim viharjem. Tako je v Loki nemška šola pogorela. Nikoli več si ne bo kdo upal priti z predlogom za nemščino. Živijo, zavedni slovenski možje! Postalo je poldan, zazvonilo je k molitvi, možje so se odkrili in glasno molili: Angelj Gospodov... Češčena Marija. Potem so se mirno in trezno razšli. — K našim vrlo narodnim kmetom naj se pride tudi dr. Kukovec iz Celja učiti!

c St. Jurij ob juž. žel. Katoliško bralno društvo priredilo je zadnjo nedeljo gledališko predstavo „Sv. Cita“ z govorom in petjem. Velika dvorana v novi hiši na Kukovčevem je bila do zadnjega kotečka napolnjena. Kot govornik je nastopil odposlanec kršč. soc. zveze v Mariboru, kmečki mladenič Žebot iz St. Ilja v Slov. gor. Govoril je o sedanjih težkih dneh našega kmeta, kako se mu je treba izobraževati in kje in kako se naj izobražuje. Povedal nam je zelo stvarno, kako zvičajno slepi Narodna stranka naše kmete ter jih hoče bogati pri prihodnjih državnoborskih volitvah, imenoval je Narodno stranko z res pravim imenom protiljudska stranka. Opomnil je, da se je v Mariboru osnovala „Slovenska kmečka zveza“, katere se bo potegovala izključno za kmečki stan. Priporočil nam je, naj volimo za poslance moze, ki nam jih bode priporočala. Burno odobravanje je sledilo njegovemu govoru. Predstava „Sv. Cite“ uspela je nad vse dobro in to pot pač moramo pohvaliti vse igralke brez izjeme. Če rečem, da je pel zbor našega bralnega društva, je s tem vse povedano; naš zbor je znan dalč na okrog kot eden najboljših. Pevovodju g. V. Raztočniku prisrčno hvalo. Vsem gostom iz Celja, St. Vida in Ponikve za udeležbo in naklonjenost našemu društvu hvala!

c Izobraževalno društvo v Celju priredilo je v nedeljo predavanje. Napovedan je bil govor g. dr. Schwaba o bakterijah. Iz enega govornika sta pa nastala dva. To se je zgodilo tako. Čitalnični sluga je zaklenil sobo, v kateri je imel g. dr. Schwab shranjene razne slike in aparate za predavanje, ter je odšel s ključem na sprehod. Ker se je bilo bati, da bi občinstvo ne hotelo tako dolgo čakati, da bi se soba odprla, nastopil je g. učitelj Levstik, ki je bil slučajno navzoč. Dasi popolnoma nepripravljen, govoril je nad pol ure tako izvrstno, da so se vsi čudili. Prav poljudno in šaljivo je popisoval grozno škodo, katero je naredil letos zajec na sadnjem drevju, ožigosal je neumno lovsko postavo, ki varuje zajca namesto posestnika, ter je obsodil ves zajčji rod na smrt. Slednjič je povedal, kako je ravnati z poškodovanim drevjem. Med tem je že g. dr. Schwab imel vse potrebne priprave v sobani in začel je govoriti. Odkril je strmečim poslušalcem, katerih je bilo okoli 200, neviden svet bakterij. Bakterije ali bacili so tiste enostavne, žive stvari, katerih ni mogoče videti s prostim očesom, ampak le skozi povečevalno steklo. Bacili so povsod v velikanskem številu, v zraku, v zemlji, v vodi, v človeku, v živalih, rastlinah itd. Nekateri so človeku škodljivi, drugi pa koristni. V novjšem času so iznašli sredstva, s katerimi se veliko zdravju škodljivih bakterij lahko pokonča. Vsled tega sedaj niso več nevarne bolezni kakor so kuga, kolera, griža, difteritis, koze, ki so nekaj toliko ljudi pomorile. Vse tiste bacile, ki so vzrok tem boleznim, zdravniki uničijo. Zdravniki prejšnjih dob tega niso znali in za to je toliko ljudi pomrlo; sploh niso o bakterijah nič vedeli. Operacije so bile nekaj nevarne, ker niso zdravniki znali z ranami prav ravnati. Bacili so bili vzrok, da se je rana gnajila, kar je večinoma povzročilo smrt. Sedaj pa zdravniki rano obvarujejo bacilov in za to se ne gnoji. Dr. Šlajmer v Ljubljani je operiral 300 ljudi radi kile. Umrli so samo trije, 297 pa jih je ozdravelo. Ker so v mleku bakterije, naj se pije vedno le kuhano mleko. Malim otrokom se ne sme nikdar dati drugo mleko kakor le kuhano. Tudi voda naj se skuha, ohladi in potem pije zlasti tam, kjer je slaba, nezdrava voda, kakor je ravno v Celju. Kadar se namreč kakšna tekočina ali jed zavre, poginejo v njej vse škodljive bakterije. Bakterije v vodi so prav pogosto vzrok legarju. Bakterije so tudi koristne, ker delajo, da stvari gnijejo. Ko bi ne bilo bakterij, bi kmetje ne imeli gnoja in bi nič ne pridelali. Bakterije naredijo, da telesa ljudi in živalij zgnijejo. Bakterije delajo gnjilobo tudi tam, kjer ni na mestu. En tak slučaj je bolezen jetika. Bakterije ali bacili se naselijo v pljučah ali kakšnem drugem delu človeškega telesa ter ga razjedajo in delajo gnjilobo, ki človeka polagoma umori. Zali-bog, da proti jetičnim bakterijam do sedaj zdravniki še niso našli sredstva, dasiravno se silno trudijo. G. govornik je potem z zgledi dokazal, da se dajo kuhane jedi v zaprtih posodah več let ohraniti popolnoma okusne, ako so še prej z kuhanjem vse bakterije odstranile. To je navzočim kuharicam posebno ugajalo. G. dr. Schwab hvali koncem svojega krasnega predavanja Božjo vsemočnost in neskončno modrost, ki se razodeva v nevidnem svetu bakterij ter pravi, da so čudeža tega nevidnega sveta marsikaterega nevernega učenjaka dovedla do tega, da je zopet veroval v Boga ter uklonil svojo ponosno glavo pred neskončno modrostjo Njegovo.

c St. Jurij ob juž. žel. Klanškov Blažek odgovarja na pismo Turinovega Balanta. Hvala za Tvoje zadnje pismo, v katerem me pomiluješ, da sem daroval za „Narodni list“ 20 K. Pa vedi, to še ni nič, darovati še bom moral več. Le pomisli, koliko že ti sam zastoj dobiš „Narodnega lista“, da ga potem razdeliš, kako velike zavitke ga dobe tudi drugi ljudje. Plačati (to me skrbi) ga pa nihče noče, pa še zastoj ga nihče noče, ker ga zmiraj nazaj pošiljajo. Oh, kedaj še boma midva ljudi izobrazilo?! Pisal si mi, koliko da imaš zgube, ko se moraš z vlakom v Celje voziti k zborovanju Nar. stranke. Zato sem preskrbel, da Ti ne bo več treba v Celje iti, ampak bodo koncipijenti k nam v Loka-karje hodili, tako da bom imel jaz prav blizu, po Tebe bom pa iz prijaznosti z biki poslal, da te ne

bo nič stalo. Jaz kot župan se že ne bom spufal, ker mi ta služba precej nese, pa za te je bolj varno, da ne prideš na kant, da kar po 5 K pošlješ „Mladoslavencu“. To je že malo preveč, ko pa svojim somišljenikom od „flikanja“ hlače nič ne računiš. Ljubi Turn, piše mi še kaj!

c Šmarje pri Jelšah. V nedeljo dne 3. marca je bil v Šmarju zaupen shod Slovenske kmečke zveze. Govoril je dr. Korošec o strankah na Spodnjem Štajerskem. Obenem se je sestavil okrajni odbor zaupnikov S. k. z., ki se bo še pa spopolnil.

Brežiški okraj.

b „Katoliško politično društvo“ za kozjanski okraj s sedežem Kozje je v odborovi seji dne 3. t. m. sklenilo, da se popolnoma strinja s programom „Kmečke zveze“ in da bo kandidata, ki je odločen njen pristaš, pri prihodnjih volitvah z vsemi močmi podpiralo.

b Železnica Rogatec—Brežice. Deželni posl. dr. Jankovič je stavil na deželni odbor v zadnjem deželnozbornem zasedanju v decembru sledečo interpelacijo zaradi železnice Rogatec—Brežice: Gotovo ni na celem Štajerskem niti enega okraja, s katerim bi dežela kakor država tako po mačehovsko postopala, kakor je okraj Kozje. Nezaslišano slabe ceste, vedno večje ubožstvo prebivalstva in posledica tega vedno večje izseljevanje ljudi na Nemško in v Ameriko pričajo jasno, da se mora za okraj nekaj storiti, da se zabrani vedno večje ubožanje ljudstva in se povzdigne okraj materijelno. To se stori tem lažje, ker je okraj bogat na naravnih zakladih. V okolici Rajhensteina so velikanske zaloge premoga, katere je nakupila trboveljska premogokopna družba za 1.600.000 kron. V severnih delih okraja išče premog šafhauzenska internacionalna družba, ki ga je že v mnogih krajih našla, na drugih krajih ga pa še le bo, kakor so izjavili veščaki. V okraju so tudi zaloge železa, ki se že v nekaterih krajih izrabljajo, žal da ne posebno plodonosno. Tudi vinogradništvo je v okraju razvito. Pri Bučah, St. Petru pod Sv. gorami, Virštanju, Koprivnici, Križah in Gorjanah pridelujejo dobra vina, katere bi pri lažjih in boljših voznih zvezah lahko prodali, medtem ko so cene sedaj zelo nizke. Sadjarstvo je v razvitku; živinoreja je tudi važen vir zaslužka pri tamošnjih prebivalcih. To pričajo obilno obiskani sejmi v okraju, kakor v Veračah (na Filipovo), v Pilštanju, v Podčetrtku in St. Petru pod Sv. gorami. Okraj ima tudi mnogo lesa, ki bi se pri boljših prometnih sredstvih lahko izvažal. Vzrokov torej dovolj, da se pomaga okraju z železnico, ki bi vezala končno postajo Rogatec s savsko dolino. S to železnico bi se začelo v okraju bolj živahno življenje in naravni zakladi bi se lahko bolj izrabljali. Pri tem bi dobili ljudje doma zaslužek in ne bilo bi jim treba iskati v tujini negotovega kruha. Vsled tega vprašajo podpisani slavni deželni odbor: 1. Ali so mu znani zgoraj navedeni vzroki o potrebi železnice. 2. Ali je voljen hitro in z vsem povdankom skrbeti za uresničenje te zahteve po železnici med Rogatcem in savsko dolino? — Dr. Jankovič in tovariši. — Na to interpelacijo je odgovoril v imenu deželnega odbora deželni odbornik Link dne 26. m. m. sledeče: Deželni odbor mora samo pritrditi naziranju, da bi se s stavbo te železnice povzdignile gospodarske razmere okraja. Z ozirom na težkoče pa, ki bi jih povzročila stavba te 45—50 klm. dolge železnice, se ne more ista izvršiti brez večjega državnega doneska. Predpogoj za stavbo železnice pa je tudi, da se določi pot, po kateri se naj zida, nadalje sestava glavnega načrta in proračuna ter proračun, ali se bo železnica izplačala. Z ozirom na sklepe 24. seje deželnega zbora z dne 12. februarja 1896, v kateri se je sklenilo, da morajo plačati predpriprave dotični prizadeti, ni deželni odbor v stanu, potrebne preiskave in tehnična dela izvršiti na račun deželnega železniškega zaklada. Priporoča se torej, da za izvršitev tega načrta skrbijo dotični prizadeti, ki si naj izvolijo delniški odbor. Ta odbor naj izvrši predpriprave, kakor trasiranje, v sporazumljenju z merodajnimi činitelji, skrbi za denarna sredstva, s katerimi se naredijo potrebni načrti, kateri se predložijo železniškemu ministru v odobrenje. Deželni odbor bo tačas že porabil svoj vpliv in podpiral delo odbora.

b Kje pa so zdoljski nemškutarji? Saj jih ni nikjer na Zdolah. Pleterčani se hudujejo, da jih je celo „Slovenski Gospodar“ lani za nemškutarje proglasil. To ni resnica! „Slovenski Gospodar“ je v 52. številu dne 28. decembra 1905 objavil kratak dopis o nekem nemškutarčku — kakor se je dopisnik izrazil — toda o nemškutarjih ali nemškutarjski stranki nima ne ene besede. V številu 5. dne 1. feb. 1906 pa je „Slovenski Gospodar“ prinesel samo dopis o volitvah in o izidu za obe nasprotni stranki. V tem dopisu se rabi samo beseda „nasprotniki“, ki pa ni žaljiva. Sploh so ja vsi boljši Zdolani in Pleterčani bili naročniki „Slovenskega Gospodarja.“ Kako in zakaj bi jih torej ta žalil? Če pa bi res bil kak žaljiv dopis v njem objavljen, ni bil tega kriv „Slovenski Gospodar“, ampak njegov dopisnik. Toliko svojim naročnikom na ljubo. — Katero politično stranko pa so se oklenili Zdolani? Z velikim navdušenjem Slovenske kmečke zveze. Čez 20 zavednih možev in mladeničev se je vdeležilo zborovanja v Brežicah, na čelu njim gospod župnik in gospod Martin Pajdaš posestnik in župan na Zdo-

lah. Gospod župan je bil že 21. januarja na ustanovnem shodu v Mariboru za odbornika Slovenske Kmečke zveze izvoljen. V dotičnem poročilu se pomotoma imenuje Franc Pajdaš, namesto Martin Pajdaš. Pri zavednosti, ki so jo lani pokazali naši Zdolani pri državno- in deželnozbornski volitvi in pri navdušenosti za Slovensko Kmečko zvezo obetajo Zdole postati prava trdnjavica za Slovensko Kmečko zvezo! Pleterčani, kam se boste obrnili? K naši Slovenski Kmečki zvezi, ali k Nar. stranki celjskih gospodov?

b **Sevnica ob Savi.** Zadnje nedeljo priredila je „Slovenska kmečka zveza“ shod tudi v našem lepem trgu in sicer v gostilni g. Janeza Starkla ml. Ta shod bil je zopet sijajna manifestacija kmečke zveze; shod bil je dobro obiskan, prišlo je do 350 kmetov. Dasiravno se je shod razglasil še le v četrtek, vendar je bila udeležba tako množična. Ne vem, ali je bilo le naključje ali pa je morebiti narodna stranka že poprej vedela za naš shod in tako zbornala skupaj vse, kar je pod njeno zastavo. Isti dan imela je namreč tudi narodna stranka v Sevnici svoj zaupni shod. Nadalje se je v nedeljo tukaj vršilo zborovanje učiteljskega društva, potem obrtniškega društva in slednjič še planinskega društva. — Pa narodovci so pozabili popolnoma na svoj zaupni shod in vrela so vsi, na čelu jim modri Spindler, k shodu kmečke zveze; mislili so najbrž, da bodo s svojim kričanjem onemogočili zborovanje, a motili so se go spodje. — G. dr. Benkovič kot sklicatelj shoda otvoril zborovanje in predsednik, izkušeni in zavedni kmet Zalokar, da besedo g. župniku Dobršeku. Ker ni bilo mogoče predsedniku kmečke zveze, g. poslancu Roškarju, osebno priti k nam, razvija g. župnik gospodarski program kmečke zveze. Ko se v svojem govoru rahlo dotakne neke struje, ne da bi imenoval narodno stranko, ki vsem stanovom obljubuje zlate gradove, začnejo kričati Spindler, neki Gračner in sevniki posilinemec Kowatsch, kateri je mogočno sedel sredi med pristaši narodne stranke. Spindler ponavlja svojo staro pesem, ker si drugače pomagati ne more: to je laž. No, pa so naleteli gospodje od narodne stranke! Sedaj so slišali vse svoje grehe od g. župnika, kateri jim natančno dokaže iz njihove brošure „Kaj hočemo štaj. Slovenci“ in iz „Narodnega lista“ njihova protiverska načela. Velika razburjenost se je polastila kmetov, kaj se liberalna gospoda vriva na shod kmečke zveze. Le pomirjevalnim besedam dr. Benkoviča in rediteljev se je zahvaliti, da g. Vekoslav s svojimi pristaši vred ni zletel na zrak. — Nato govori g. dr. Benkovič o političnem programu kmečke zveze; tudi njega moti Spindler, dasiravno je g. doktor izjavil, da bo pozneje vsakemu prosto, oglasiti se k besedi. Posebno je pičilo gg. iz Celja, ko jim dr. Benkovič dokaže, da so se že vršila pogajanja s socijaldemokracijo in da mogoče pride do zveze med narodno stranko in socijaldemokrati. Zares, lepa družba! — Nato se sestavi okrajni odbor kmečke zveze, za predsednika je enoglasno izvoljen kmet Zalokar, in za podpredsednika kmet Kozinc. Predsednik Zalokar omeni še v svojem govoru, kmetje naj se držijo le takih voditeljev, kateri si bodo upali kazati povsod versko-narodno prepričanje. Kmet Kozinc pa povdarja, da se bo kmečka zveza ozirala pred vsem na kmečke težnje. Blagostan kmeta bo podprl tudi druge sloje. — Ko se je še med navdušenimi živjoklici izreklo soglasno zaupanje poslancema kmečke zveze gg. Roškarju in dr. Jančkoviču, da predsednik besedo kmetu Božiču, članu narodne stranke. Iz njihovih besed smo povzeli, da bi se on ne branil ravno postati poslanec. Naj mu njegova narodna stranka to željo izpolni! Tudi Spindler dobi besedo. Toda ko je začel izbruhavati svojo jezo, nastane trušč, kmetje ga ne morajo poslušati, nič več se ne sliši njegov glas in zagadelj se zaključil shod. — Mnogi kmetje tega shoda so bili navzoči par tednov poprej na javnem shodu narodne stranke pri Simončiču, kjer je dr. Kukovec mnogo zabavljajal na kmečko zvezo, „Slov. Gosp.“, na prave in duhovnike, pričujoča duhovščina se je takrat osebno z besedami napadla. Toda nihče ni motil govornikov, dasiravno je bilo pričujočih vsaj ¼ naših somišljenikov. Tukaj pa je Spindler začel vpiti: laž, preden se je sploh navedla imenoma kaka stranka. Kako se zamorete, g. Spindler, bahati pri vašem zaupnem shodu, da ste pred nami napredni? Vaš nedostojen nastop je za kmeta pač najboljši svarilo, da se izogibljete vaše narodne stranke!

b **Zdole** občina Pleterje pri Brežicah. Hud posilinemec Kramar Janez Černoga se je pred nekaj leti tukaj naselil. Poprej je bil uslužbenec jajčega barona Matajza. Temu kramerju vse smrdi, kar je slovenskega, samo denar ne. — Pri nas imamo lepo slovensko trgovino gosp. Kar. Presičeka, ki ni nasproten našemu narodu in naši veri! Glejte, kaj je bilo 17. februarja t. l., ko je bilo v Brežicah zborovanje slovenske kmečke zveze. Bilo nas je skupaj 31 oseb pri kmečki zvezi, posilinemec Černoga in poleg njega nekaj šnopserskih agentov, pa so sli k nasprotni narodni stranki, pončili so pa hajlali domov. Takšni hajlarji so pristaši Narodne stranke. Kmetje sedaj veste, kam se boste obrnili!

b **Planina.** Dne 24. svečana je imelo tukajšno gospodarsko bralno društvo svoj letni občni zbor. Predsednik otvori zbor, pozdravi navzoče. Na to poročata knjižničar in blagajničar. Društvo je naročeno na več gospodarskih in političnih listov. Predstanka je bilo v preteklem letu 82 K 15 v. Predsednik se zahvali v imenu udov knjižničarju za njegovo skrb in požrtvovalnost za društvo. Na to se je vršil sprejem novih in starih udov. Za predsednika je bil

enoglasno izvoljen č. g. Franc Gartner. Odbornikom so izvoljeni: g. Jože Špan, Križman Emil, Gračner Franc, Pušnik Florijan, Jazbinšek Miha, Skaza Bogomil; namestnikom pa: Tomšič Franc, Treffner Nikolaj. Upamo, da bode društvo v prihodnjem letu bolj delovalo in ne bode več tako zaspano, kakor je bilo dosihmal. Človeka nekako sree boli, ko vidi, kako malo se nekateri ljudje zanimajo za bralno društvo; nobenega pravega smisla in veselja nimajo za to. Posebno fantje in dekleta so pri nas narodno zaspani. Čujte in strmite, gospod urednik, komaj 4 fantje so bili udje bralnega društva, deklet pa nobena. Kako se pa po drugih krajih zanimajo za izobrazbo in probujo; tukaj se pa nič ne stori, ker je preveč vse zaspano. Mladeniči in dekleta, vpišite se v bralno društvo, tam dobite vse dobre slovenske časopise in knjige, katere društvo posojuje na dom. Ob zimskih večerih in ob nedeljah lahko veliko koristnega izveste v knjigah. Tedaj, ko bi imeli v krčmo iti, pa knjigo ali kak časopis v roke; vam bo veliko koristilo na premoženju, pa tudi na duši. Zato raj vam še enkrat kličemo, po koncu fantje in dekleta, vstanimo iz spanja, da bomo tudi mi lahko rekli: Mi gremo naprej mi mladi, to želi vaš udani Planinčan. — Umrl je na Planini dne 23. svečana Martin Špan, posestnik in krčmar. Rajnik je bil povsod priljubljen in spoštovan; bil je tudi ud tukajšnega gasilnega društva. Naj v miru počiva. — Dne 25. svečana si je zopet smrt izbrala drugo žrtev v osebi mladeniča Antona Romih, pos. sin na Selah. Dopolnil je še le 24. leto in že je moral leči v hladni grob. Bil je mirnega značaja in povsod priljubljen. Vse ga je rado imelo, ker je vsakemu rad postregel, ako mu je le bilo mogoče. Bodi mu zemljica lahka!

Gospodarsko bralno društvo v Kozjem priredi v nedeljo, dne 10. sušca tukaj po večernih predavanjih o kmetijski zvezi in sadjarstvu v čitalnični sobi.

Najnovije novice.

Naši kandidati. Danes stopijo zaupniki v dveh volilnih okrajih Maribor levi in Maribor desni breg skupaj, da sklepajo o kandidatih. Gospod deželni odbornik Robič nam odločno izjavlja, da ne kandidira v mariborskem okraju desni breg in je naprosil Kmečko zvezo, da odda to izjavo tudi na današnjem shodu zaupnikov v Slov. Bistrici. Glede shoda v Orehovi vasi nam zagotavlja g. Robič, da ni šel tje kandidirati, ampak poročati o svojem poslanskem delovanju. Uverjeni smo, da je s tem pred kratkim nastalo nesporazumljenje popolnoma odstranjeno.

Izjava. Da ne bode nobenih zmešnjav, izjavljam, da se iz discipline v Kmečki zvezi sploh ne potegujem za nobeden mandat in se zahvaljujem merodajnim krogom za zaupanje, s katerim so delali za mojo kandidaturo. Dr. K. Verstovšek.

Kmečka zveza priredi tri shode: dne 10. t. m. v Rajhenburgu pri g. Pohletu, dne 17. sušca pri Sv. Antonu in dne 24. sušca pri g. Kralju v Dovškem. Dnevni red: Volilna postava, program Kmečke zveze in drugih strank.

Listnica uredništva.

Sv. Jurij ob Štavnici: Ni mogoče bilo! Prostura manjka. — Zdole: Istotako! — Ptuj, Šmartno na Paki, F. am. Celje, Spod. Porčič, Vrhljoga: Istotako! Ne zamerite. — G. Jašovec v Neudorfu. Pišite odobro samemu. — Planinska vas: To je žaljivo! pošljite nam dopis v duki obliki in nam razložite celo zadevo. Pozdravi! — Dub na pri Celju: Prihodnjič! — Sv. Benedikt v Slov. gor. P. ihodnjič. Pozdravljeni! — V četrtek došli rokopis nam ni bilo mogoče sprejeti. — Vsem dopisnikom: Prosimo iskreno k atkih poročil.

Oddaja stavbe

novega enonadstropnega šolskega poslopja s tremi učnimi sobami, eno sobo za učila in konference in s kletjo pri Sv. Štefanu (Šmarje pri Jelšah).

Ustmena zniževalna dražba se bo vršila dne 14. sušca 1907 ob 11. uri dopoldne v šoli pri Sv. Štefanu.

Oddala se bo stavba le cnemu glavnemu podjetniku.

Izklicana cena znaša 37 275 K 75 h.

Stavbeni operat, sestojč iz stavbenih načrtov, stavbenega dovoljenja, stroškovnika in stavbenih pogojev, je v upogledu razpoložen v šolski pisarni pri Sv. Štefanu in pri okrajnem šolskem svetu v Celji (okrajno glavarstvo).

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe položiti 3728 K varščine.

Krajni šolski svet Sv. Štefan dne 3. sušca 1907.

152 1-1 Načelnik: Franc Pungaršek.

Uradništvo okrajne hranilnice v Slovenjgradu naznanja pretužno vest, da je dolgoletni in velezaslužni ravnatelj in pisarniški predstojnik, prečastiti gospod

Anton Jazbec,

kn. šk. svetovalec in mestni župnik v Slovenjgradu danes ob 5. zjutraj nenadoma preminol.

V Slovenjgradu, dne 3. sušca 1907.

Lovro Vaupot. Albin Kosem. Josip Žnidar.

Tržne cene

v Mariboru od 2. marca do 7. marca 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		1b	80	—	—
rž		14	20	—	—
ječmen		15	—	—	—
ovca		16	50	—	—
koruza		18	50	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		18	—	—	—
seno		5	—	—	—
slama		4	80	—	—
šžola	1 kg	—	30	—	—
grah		—	68	—	—
leča		—	62	—	—
krompir		—	8	—	—
sir		—	82	—	—
surovo maslo		2	60	—	—
maslo		2	40	—	—
špeh, svež		1	40	—	—
zelje, kislo		—	32	—	—
repa, kisla		—	20	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
kiela		—	84	—	—
zelje	100 glav	—	—	—	—
jajce	1 kom.	—	10	—	—

Loterijske številke.

16. februarja 1907.

TRST	14	66	7	46	36
LINC	33	2	62	43	20

Odbor in ravnateljstvo okrajne hranilnice v Slovenjgradu naznanja s tem žalostno vest, da je dolgoletni, velezaslužni član ravnateljstva in pisarniški predstojnik prečastiti gospod

Anton Jazbec,

kn. šk. svetovalec in mestni župnik v Slovenjgradu v starosti 70 let, dne 3. marca ob petih zjutraj nenadoma preminol. Bodi mu blag spomin!

V Slovenjgradu, dne 3. sušca 1907.

Avugst Günther, okr. načelnik in predsednik odbora. Janez Pungaršek, predsednik ravnateljstva.

Zahvala.

Za srčno sočutje med boleznijo in po smrti našega ljubelega soproga oz. očeta, starega očeta, tasta, gospoda

Franc Hrovath,

veleposestnika, člana okrajnega zastopa Rogatec in občinskega svetnika,

za lepe vence in nad vse obilno udeležbo pri pogrebu, izražajo podpisani najboljše in najsrčnejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo več. g. župniku Antonu Merkuš za njegovo ljubeznjivo sočutje med boleznijo in njegove srčne besede pri odprtem grobu, — drugi veleč. duhovščini, gg. dr. pl. Mezler, dr. Ernest Trautl, dr. Bela Stuhec za njih res požrtvovalni trud, gospodu in gospej Peterffy za njih prijateljsko pomoč med težkimi dnevi in znanjim žalovnim gostom, ki se niso strašili oddaljenosti in so izkazali dragemu pokojniku zadnje čast. Vsem še enkrat iskreno zahvalo.

Dobrina, 18. svečana 1907.

160 1 1 Zalujoči zaostali.

Zahvala

Povodom smrti naše ljube, nepozabne matere gospe

Marije Zadravec,

so nam došli od vseh strani dokazi prisrčnega sočutja. Za iste, kakor tudi za mnoge poklonjene krasne vence izrekamo najtoplejšo hvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so tako mnogobrojno pribiteli od blizu in daleč, da spremijo rajniko na zadnjem potu. Posebno se še zahvaljujemo za vdeležbo pri pogrebu pred. duhovščini, okraj. načelniku g. dr. Omulec-u, županu g. sinko, slavni požarni brambi, slav. veteranskemu in bojnemu društvu, g. zastopnikom tuk. c. kr. orožniške postaje, špoštov. zastopstvu tuk. obrtne zadruge, slav. neiteljstvu, g. pevcem za ganljive nagrobnice in kočno vsem tukajšnjim župljanom.

V Središču, dne 5. sušca 1907.

141 1-1 Rodbina Zadravec.